

**Veeteelt vernielt
de aarde, vindt
de FAO. Valt
mee, zeggen
Wageningers**

Pag. 7

**Studente Tuvit
in Eilat: 'Wat
als ik me niet
verslapen
had?'**

Pag. 22

**'SMS-language
not acceptable
in official mails
or exams'**

Page 20

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 1 FEBRUARI 2007

RESOURCE

#19

Pag. 8

UITZETTEN IS UIT

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofdredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant, dier), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Win Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Teun Hofmeijer (algemeen nieuws), telefoon 0317 466690, e-mail teun.hofmeijer@cereales.nl;

Laurien Holtjer (studenten), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Koen Moons (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail koen.moons@cereales.nl;

Henrik Schmale (international pages), telefoon 0317 466666, e-mail henrik.schmale@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis; anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat. Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#18

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 1 FEBRUARI 2007

KOERT

PARASIETENKLIK

'Als Napoleon een medezeggenschapsraad had gehad', zegt Aalt Dijkhuizen, 'dan was er nooit een Arc de Triomphe gekomen.' Het gezicht van de leider der leiders staat op storm.

'Kom kom', zegt Kropff monter. 'Als meneer Bonaparte goed had uitgelegd waarom dat gebouw belangrijk was, dan...'

'Napoleon legde niet uit, hij handelde', zegt Dijkhuizen ferm. 'Als hij in Rusland op wintersport wilde, dan ging hij gewoon.'

'Sindsdien hebben we geleerd hoe belangrijk communicatie is', zegt Kropff.

'Dat waren nog eens tijden', verzucht Dijkhuizen. 'Zeurpieten die zich met het beleid bemoeiden kregen de huzaren op hun dak. Ze vernamen uit de eerste hand waar de term huzarensalade vandaan komt. Maar in deze verschrikkelijke tijden subsidiëren we onze zeurpieten in de COR, de GV of hoe ze ook mogen heten. Ze verlummelen kostbare werktijd voor vijf miljoen per jaar. Heb je enig idee hoeveel uitmuntende topmanagers ik daarvan kan betalen?'

'Uit het blote hoofd: 22', zegt Tijs Breukink, de cijferwonderjongen van het Bestuurscentrum.

'Opheffen, die parasietenklik', zegt Dijkhuizen.

'Hola!', roept Kropff. 'De leden van ondernemingsraden en de studentenraad werken hard, ze sturen bij en zorgen voor draagvlak.'

'Je zou misschien een paar organen kunnen opheffen', denkt Breukink hardop.

'En iedereen die erin zit ontslaan', knikt Dijkhuizen.

'Die organen opheffen kan volgens de wet alleen als de leden ermee akkoord gaan', zegt Breukink. 'Dan kun je beter niet gaan roepen dat je een huzarenfeestelijkheid gaat organiseren.'

'Maar natuurlijk verdient iedereen die zich heeft ingespannen om mee te denken, ehm...', probeert Dijkhuizen.

'Respect', helpt Kropff.

'Vanzelfsprekend verdient iedereen in de OR en de huppelepup-raad veel respect', zegt Dijkhuizen.

'Als je het zo zegt gaan ze akkoord', zegt Breukink.

'En daarna zet ik ze op straat', zegt Dijkhuizen.

Willem Koert

Pag. 10

Wageningen zakt op de citatieladder

Pag. 12 Slapen op rubber en stro in het koeienhotel

Pag. 13

Studenten wilden de Wageningse sterflats helemaal niet

Pag. 14

'Er staat een grote muur om Europa, en dat is oneerlijk'

BOVEN HET MAAI- VELD

'Het bedrijfsleven haalt de politiek links in'

KLIMAAT

'Het bedrijfsleven is het kabinet Balkenende links aan het passeren.' Dat zei hoogleraar Milieusysteemanalyse Rik Leemans dinsdagmorgen op het Radio 1 Journaal. 'Ik was de laatste jaren steeds somberder omdat de politiek het stokje niet oppakte. Ik begin positiever te worden omdat het bedrijfsleven dat wel doet.'

Leemans is één van de schrijvers van het rapport van de klimaatorganisatie van de Verenigde naties IPCC, waarover wetenschappers en beleidsmakers deze week vergaderen in Parijs. Hij verwees naar tachtig topbestuurders uit het Nederlandse bedrijfsleven. Die schreven in december een brief aan de partijen die onderhandelen over een nieuwe regering, waarin zij pleiten voor meer aandacht voor natuur en milieu in de komende kabinetsperiode.

Leemans schreef mee aan het hoofdstuk over de invloed van klimaatverandering op de natuur. Hij bracht in kaart hoe snel de natuur zich aan kan passen aan stijgende temperaturen. Volgens Leemans ligt de grens bij twee tot drie graden opwarming. Als de aarde nog warmer wordt komt de natuur volgens hem 'zeer sterk in de problemen.' 'De veerkracht is niet oneindig.' Modelberekeningen voorspellen dat die stijging binnen dertig of veertig jaar bereikt kan worden.

Eén van de conclusies uit het IPCC-rapport die al uitgelekt zijn, is dat de zeespiegelstijging lager zal uitvallen dan eerder voorspeld: 38 centimeter in plaats van 65. Volgens Leemans is die voorspelling niet gebaseerd op de meest recente inzichten. Het IPCC gebruikt alleen gepubliceerde wetenschappelijke artikelen als basis van haar rapport. Metingen van de NASA, die aantonen dat de ijskap van Groenland sneller smelt dan gedacht, zijn nog niet gepubliceerd en daarom niet meegenomen in het rapport. 'Het zou best eens zo kunnen zijn dat we in een komend rapport weer uitgaan van zestig tot negentig centimeter zeespiegelstijging.' / KV

Omslagfoto Ruben Smit

IN 'T NIEUWS

25 JAN. T/M 31 JAN. 2006

Wageningse studenten in Brussel. / foto RUW

STUDENTEN BEZOEKEN EUROPARLEMENT

Veertig studenten van Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein (VHL) bezochten woensdag 24 januari het Europees Parlement in Brussel. De excursie was georganiseerd door Stichting Ruraal Wageningen (RUW).

Het bezoek was één van de activiteiten die RUW organiseerde in het kader van het thema 'Het belang van de landbouw'. De groep kon helaas niet zoals gepland de vergadering van de Commissie Landbouw bijwonen. 'Die was zo populair dat we er niet bij konden. Dat was wel een te-

leurstelling', vertelt RUW-coördinator Els Hegger. Desondanks was het een geslaagde dag. De studenten vertrokken woensdagochtend per bus naar Brussel. Daar werden ze ontvangen met een luxe lunch van zalm en steak, ontmoetten ze Europarlementariërs Thijs Berman (PVDA) en Jan Mulder (VVD) en kregen ze een rondleiding door het gebouw. 'Het Europees Parlement is erg indrukwekkend, zo groot als de zaal is', vertelt Els enthousiast over de vergaderzaal voor de 730 Parlementsleden. RUW wil met haar activiteiten studenten

bewust maken van wat er speelt in de praktijk. Voor het eerst namen er ook studenten van VHL-Wageningen aan deel. Tot nu toe leken die niet geïnteresseerd, ondanks extra promotie. Studiepunten blijken echter een goede stimulans. Vijf studenten Plattelandsontwikkeling gingen mee in het kader van een open vak. Naast de excursie verzorgde de studentenorganisatie lezingen en debatten over het belang van de landbouw. Vanavond, 1 februari, wordt het thema afgesloten met een debat op LA13. / LH

MEDEZEGGENSCHAP IS VERDEELD OVER TOEKOMST

De leden van de vier centrale medezeggenschapsraden van Wageningen UR zijn het niet eens over hun toekomst. Ze verschillen van mening over de vraag of er één inspraakorgaan voor heel Wageningen UR moet komen.

Wageningen UR heeft een complex stelsel van medezeggenschapsraden. Naast een centrale ondernemingsraad die de belangen van het personeel moet behartigen, is er een studentenraad voor de universiteit, een centrale medezeggenschap voor de hogeschool, en een gezamenlijke vergadering van de studentenraad en vertegenwoordigers van het universitaire personeel. Daarnaast zijn er raden per organisatieonderdeel.

De raad van bestuur en de meeste medezeggenschapsleden vinden de huidige structuur inefficiënt, en willen een aantal raden samenvoegen. De hamvraag tij-

dens een discussiedag, woensdag 24 januari, was hoeveel raden er moeten blijven bestaan. Bij een peiling over alternatieven kregen drie modellen ongeveer evenveel stemmen. De meeste aanwezigen kozen voor een centrale ondernemingsraad met daarnaast een raad die zich bezighoudt met onderwijs en onderzoek aan hogeschool en universiteit. Het voorstel om drie raden over te houden – voor de universiteit, de instituten en de hogeschool – kreeg één stem minder dan het voorstel om alle raden samen te voegen. De tegenstanders van een centrale medezeggenschapsraad willen dat de universiteit en de hogeschool een eigen gezicht houden binnen Wageningen UR. Een werkgroep van de raad van bestuur en de medezeggenschapsraden gaat op basis van de discussie een voorstel schrijven voor een nieuwe structuur. / KV

OUD-RECTOR OVERLEDEN

Oud-rector Jan van der Want is dinsdag 23 januari overleden. Hij was van 1976 tot 1978 rector magnificus van de Landbouwhogeschool Wageningen, de voorloper van Wageningen Universiteit. Van 1962 tot 1986 was hij hoogleraar virologie. Ook na zijn pensionering kwam hij nog regelmatig op de leerstoelgroep. Van der Want is 85 jaar geworden. / KV

BOEKENSERIE MANSHOLT

De Wageningse onderzoeksschool voor sociale wetenschappen Mansholt heeft vrijdag 26 januari een boekenserie gelanceerd, de Mansholt Publication Series. De serie staat open voor tekstboeken van onderzoekers verbonden aan Mansholt, en voor conferentiesverslagen en themanummers waaraan tenminste één Mansholt-onderzoeker heeft bijgedragen. / JT

RENTMEESTERS ONTEVREDEN OVER HOGESCHOOL

De Nederlandse Vereniging van Rentmeesters (NVR) is niet tevreden over het niveau van afgestudeerden Vastgoedmanagement van Van Hall Larenstein (VHL). Dat staat in een brief van de vereniging aan het college van bestuur van de hogeschool en de raad van bestuur van Wageningen UR.

De rentmeesters denken er aan om zelf een vervolgopleiding op te zetten die moet zorgen voor het gewenste niveau. Nu is de opleiding op VHL juist de toegangspoort tot de NVR. Voorzitter Gerard Jippes vindt echter dat de minor Vastgoedmanagement, een keuzevak van een half jaar, niet meer voldoende basis vormt voor toelating tot de vereniging. Opleidingsdirecteur Hans van Rooijen begrijpt de kritiek niet. 'We zijn altijd in gesprek geweest met de NVR. We hebben andere bestuursleden enige tijd geleden uitgelegd dat de huidige minor net zo veel tijd behelst als de vroegere afstudeerrichting. Ook blijven stages en het afstuderen gekoppeld aan vastgoedmanagement. Verder zijn wij ook altijd bereid om over de inhoud te praten, dat gebeurt ook.' / KM

PLAN VOOR LANDGOED GEWIJZIGD

De gemeente Rheden komt in maart met een aantal wijzigingen op het masterplan voor landgoed Larenstein.

Onder studenten en medewerkers van de hogeschool en onder omwonenden heerst veel onvrede over het voornemen om een deel van het terrein te bebouwen. Ook de gemeenteraad staat kritisch tegenover het plan, bleek op een tweede informatieve vergadering op 30 januari. De verantwoordelijke wethouder Wilschut gaat opnieuw met de hogeschool en diverse betrokkenen om tafel en komt voor de gemeenteraadsvergadering met een aantal wijzigingen die voor meer draagvlak zouden moeten zorgen. / KM

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR:
www.intranet.wur.nl

Kijk voor vragen én antwoorden over de nieuwbouw op:
www.deborn.wur.nl

‘Het Europarlement is erg indrukwekkend, zo groot als die zaal is’

INSTITUTEN WEER FINANCIIEEL GEZOND

DLO is uit de rode cijfers. Bestuurs-voorzitter Aalt Dijkhuizen verwacht dat het financiële resultaat van de instituten samen zeker zes à zeven miljoen euro bedraagt. Ook de universiteit en de hogeschool zullen voor 2006 naar verwachting een positief resultaat in de boeken kunnen schrijven.

Volgens Dijkhuizen gaat het financieel beter dan gepland. ‘Dat is belangrijk. Een positief financieel resultaat is geen luxe, maar belangrijk voor de continuïteit van ons onderwijs en onderzoek.’ Het herstel na de reorganisatie Focus 2006 werd onder andere geholpen door het gunstige economische tij. Daardoor vonden herplaatsingskandidaten sneller een baan buiten Wageningen UR. In totaal is in het kader van de reorganisatie voor vijftig mensen een ontslagvergunning aangevraagd. ‘Wij verwachten dat we daarvan uiteindelijk maar een beperkt aantal echt een ontslagbrief zullen moeten sturen.’ De bestuursvoorzitter zegt er trots op te zijn dat de operatie voor de buitenwereld vrij geruisloos is verlopen. ‘Ik vertel wel eens aan mensen van buiten welke operatie wij achter de rug hebben. Er zijn 758 arbeidsplaatsen geschrapt. Dat is fors. Ze zijn verrast dat zij daar zo weinig van hebben gemerkt. Dat is een groot compliment voor alle betrokkenen. Het laat zien dat de betrokkenheid bij het werk goed is gebleven.’ De universiteit en de hogeschool hebben volgens de bestuurder een prima jaar achter de rug. ‘Wetenschappelijk hebben

we goed gepubliceerd. We hadden de academische jaarprijs voor Marcel Dicke en de hogeschoolprijs voor Willem Foorthuis, en zowel Van Hall Larenstein als de universiteit heeft meer studenten weten te trekken.’ Door de gunstige financiële ontwikkeling komt er meer ruimte voor eigen personeelsbeleid. Tijdens de bezuinigingen moesten bijvoorbeeld nieuwe vacatures, volgens afspraken met de vakbonden, door de raad van bestuur worden vrijgegeven voordat werving kon beginnen. ‘Dat zullen we versoepelen voor de afdelingen die financieel op orde zijn.’ Voor 2007 heeft de raad van bestuur samen met de concernraad zeven speerpunten vastgesteld, afkomstig uit het strategisch plan dat eind vorig jaar werd vastgesteld. Naast het uitwerken van plannen om de positie op de Europese onderzoeks- en onderwijsmarkt te versterken en intensivering van de samenwerking tussen hogeschool en universiteit, wil de raad van bestuur een zogenaamde ‘WUR-foto’ gaan invoeren. In de toekomst zullen onderzoeksgroepen jaarlijks een overzicht maken van hoe ze er wetenschappelijk en financieel voorstaan. ‘Op basis daarvan kunnen we tijdig de koers wijzigen. Het is geen beoordelingsgesprek, maar een manier om te kijken of je als groep op de goede weg bent: komen er mooie publicaties uit, weet je geld aan te trekken van NWO, weet je de kansen te benutten in de markt of is het tijd om de koers te verleggen. Wij moeten niet weer zo’n grote klap krijgen. Dat hebben we

niet helemaal in de hand, maar door tijdig te reageren op veranderingen kunnen we de kans erop wel verkleinen.’ Een ander speerpunt is de introductie van een nieuw geïntegreerd administratief systeem, Kameleon. Dat had er al moeten zijn, maar heeft vertraging opgelopen. ‘Het bleek complexer dan gedacht. Wij hebben toen gezegd: liever een paar maanden te laat, dan één te vroeg. Je maakt de organisatie niet blij met een haperende administratie.’ Ook gebouwen en terreinen staan hoog op de agenda van de raad van bestuur. ‘Niet dat we veel nieuwe plannen hebben, maar het gaat om ontzettend veel geld.’ Eén van de punten die spelen is de toekomstige huisvesting van het departement Voedingswetenschappen van de universiteit. Dat zit nu vooral op De Dreijen. Er zijn twee opties: de voedingswetenschappers verhuizen snel naar nieuwbouw op De Born, of de gebouwen op De Dreijen krijgen een opknopbeurt. ‘De laatste optie zit nu in het Strategisch Nieuwbouwplan. Op verzoek van de betrokken hoogleraren onderzoeken we of er mogelijkheden zijn over te gaan tot een versnelde verhuizing. Zouden we daarop uitkomen, dan willen we dat eind februari bespreken met de raad van toezicht.’ De raad van bestuur houdt de komende weken een tournee om de speerpunten voor 2007 te bespreken met medewerkers. / KV

Voor de plannen zie www.strategie.wur.nl

OPVALLEND VEEL AANMELDINGEN UNIVERSITEIT

Wageningen Universiteit heeft ongeveer vijftig procent meer vooraanmeldingen binnen dan vorig jaar rond deze tijd. Ze is daarmee op dit moment verreweg de grootste groeier onder de Nederlandse universiteiten.

Eind januari 2006 hadden zich 154 studenten aangemeld voor een opleiding in Wageningen. Dit jaar stond de teller in de laatste week van januari al op 226. Dat blijkt uit gegevens van de Informatie Beheer Groep in Groningen. De stijging is opmerkelijk groot. Dat kan deels worden verklaard door het feit dat vorig jaar een relatief slecht jaar was voor Wageningen. Maar ook vergeleken met de vooraanmelingscijfers van 2000 tot en met 2005 gaat het opvallend goed. In die periode is het aantal aanmeldingen in januari nog niet zo hoog geweest. Bijna alle Wageningse opleidingen staan in de plus. Vooral Dierwetenschappen, Voeding en gezondheid, Biologie en Internationaal land- en waterbeheer doen het goed. Uitgesproken slecht staat Bos- en natuurbeheer er voor. Die opleiding heeft nog maar drie vooraanmeldingen, tien minder dan vorig jaar rond deze tijd. Eind januari had ongeveer eenderde van de aankomende studenten zich aangemeld bij een universiteit. / KV

VAN DEN ELZEN NIEUWE DIRECTEUR AFSG

Moleculair bioloog en consultant dr. Peter van den Elzen (54) begint in maart als algemeen directeur van de Agrotechnology & Food Sciences Group (AFSG).

‘Tien jaar Mogen, tien jaar Unilever en dan nu tien jaar Wageningen UR’, grapt Van den Elzen, die zijn nieuwe baan een ‘prachtige uitdaging’ vindt. ‘Over de koers wil ik het nu nog niet hebben. Ik heb me voorgenomen de eerste tijd vooral goed rond te kijken en te luisteren.’ Van den Elzen promoveerde in 1982 in de moleculaire genetica aan de Vrije Universiteit Amsterdam. ‘Na mijn promotie heb

ik een jaar in Berkeley, Amerika gezeten bij een net gestart plantenbiotechbedrijf dat nauwe banden had met de universiteit UC Davis. Daar heb ik veel geleerd over innovaties gebaseerd op goede wetenschap.’ Terug in Nederland was Van den Elzen in 1986 medeoprichter van het in Leiden gevestigde landbouwbiotechbedrijf Mogen International, en tot 1995 directeur. Het bedrijf is inmiddels opgegaan in multinational Syngenta. Daarna werkte Van den Elzen tien jaar bij Unilever, in achtereenvolgens biotechnologie, wasmiddelen en voedingsmiddelen. Thans is hij zelfstandig consultant voor voedings- en gezondheidsinnovaties. ‘Opmerkelijk is dat ik vanuit Unilever projectleider was van het ‘Huis van de Toekomst’ in Amsterdam en nu bij AFSG het ‘Restaurant van de Toekomst’ onder mijn hoede krijg.’ Van den Elzen volgt als directeur dr. Kees de Gooijer op, die in december werd benoemd tot directeur van de Stichting Food & Nutrition Delta. / GvM

Peter van den Elzen. / foto WUR

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Latijns Amerika Studies

► MA Latijns Amerika Studies

Eenjarige masteropleiding

Voorlichting: 16 februari en 13 april, 15.30 uur op het CEDLA

► BA en MA cursussen

Voor meer info:
020 525 3498
www.cedla.uva.nl

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

GEVONDEN: TOMATENVIRUS, GESLACHT ONBEKEND

Een volkomen nieuw plantenvirus dat niet past in de bekende virusgeslachten. 'Het gebeurt niet vaak dat onderzoekers zo'n virus ontdekken', zegt ing. Martin Verbeek van Plant Research International. 'Maar wij hebben het wel gedaan.' Het virus ruikt op in Spanje, waar het tomatenkwekers opzadelt met grote schade.

Sinds 2003 plaagt de ziekte *torrado* Spaanse tomatenkwekers. 'Torrado betekent 'geroosterd' in het Spaans', zegt Verbeek. 'Getroffen tomaten sterven af en maken een geblakerde indruk, vandaar de naam.'

Enkele jaren geleden kregen de Wageningers van zaadveredelaar De Ruiter Seeds monsters uit het zuidoosten van Spanje. Onderzoekers hadden de nieuwe, agressieve ziekte al bestudeerd, en in de zieke planten grote aantallen kleine draadvormige virussen aangetroffen. 'Dat waren deeltjes van het *pepinomozaïekvirus*', zegt Verbeek. 'Ik vond ze ook in de samples die De Ruiter naar Wageningen stuurde. Maar onder de elektronenmicroscop vond ik ook een paar andere virusdeeltjes. Die zagen er uit als kleine bolletjes. Ze waren nog geen dertig nanometer groot.'

Verbeek vond twee plantensoorten die resistent waren tegen het *pepinomozaïekvirus*, maar wel gevoelig waren voor het nieuwe virus. Zo kon hij het nieuwe virus scheiden van het *pepinomozaïekvirus*. Het bleek inderdaad in staat gezonde to-

Een tomatenplant die is aangetast door het mysterieuze *tomatentorradovirus*. / foto PRI

matenplanten ziek te maken, en dezelfde symptomen te veroorzaken als de mysterieuze Spaanse ziekte.

'Het genetisch materiaal van dit virus bestaat uit twee aparte strengen RNA', zegt de onderzoeker. 'Dat is voor een plantenvirus niet ongevoel. Maar toen we de samenstelling van het RNA hadden bepaald, en in databanken gingen zoeken naar virussen met een vergelijkbare sequenties, vonden we niks. Toen beseften we dat we een geheel nieuw virus gevonden hadden,

maar ook dat het geslacht waartoe het behoort niet bekend is. We hebben voorgesteld om het nieuwe organisme tomatentorradovirus te noemen.' De Wageningers hebben hun bevindingen gepubliceerd in Archives of Virology.

Volgens recente berichten breidt de nieuwe ziekte zich uit. Ook kwekers in het zuiden van Spanje maken er nu melding van. Onderzoekers vermoeden dat het virus zich verplaatst via witte vliegen. / **WK**

NATUURGRAS KAN RUWVOER VERVANGEN

Gedeeltelijke vervanging van standaard ruwvoer voor melkkoeien door gemaaid gras uit natuurgebieden kan een bescheiden financiële winst opleveren. Dat blijkt uit een proef op praktijkcentrum Zegveld.

Er komen steeds meer (agrarische) natuurgebieden bij. In 2020 zal Nederland naar schatting beschikken over circa 250 duizend hectare natuurlijk grasland. Deze terreinen worden gemaaid om bepaalde natuurtypen, zoals verschaald grasland, te realiseren. Om te voorkomen dat terreinbeheerders blijven zitten met bergen gras proberen onderzoekers van de Animal Sciences Group het maaisel in het voer van melkvee in te passen.

Uit eerder onderzoek kwam al naar voren dat gangbaar graskuil met een kwart vervangen kan worden door het natuurgras zonder dat de melkproductie achteruit gaat. Voortbordurend daarop gingen de onderzoekers op zoek naar de te behalen winst. Op basis van de melkproductie en de prijzen van melk en voer, berekenden ze wekelijks de beste verhouding van krachtvoer en natuurgras.

Ze kwamen tot een maximale nettowinst van 2 eurocent per kilogram natuurgras per koe per dag. Hoewel dit een bescheiden resultaat is, laat het volgens de onderzoekers zien dat natuurgras in het dieet niet automatisch leidt tot verlies. / **LH**

De grootte van de prooi van de zeenaald bepaalt mede het uiterlijk van de vis.

KLEINE BEK, LANGE SNUIT

De merkwaardige lange snuiten van zeenaalden en zeepaardjes voldoen aan een eenvoudige wetmatigheid, ontdekten onderzoekers van de leerstoelgroep Experimentele zoölogie. 'Hoe kleiner de bek, hoe langer de snuit.'

'We hebben de wetmatigheid ontdekt door metingen aan de kop en analyses van ultrasnelle filmbeelden van de voedselopname bij de grote zeenaald en een mesvis. Het gaat ook op voor zeepaardjes – evolutionair gezien gewoon opgevouwen zeenaalden – en enkele andere nauw ver-

wante vissoorten', zegt dr. Mees Mulder, die zichzelf omschrijft als fysisch bioloog. Samen met dr. Marc de Lussanet, nu verbonden aan de universiteit van Munster, publiceerde Mulder afgelopen week in de *Journal of the Royal Society Interface* over deze ongekend snelle eters. 'Deze vissen zuigen hun prooi naar binnen.' De grootte van de prooi – kleine kreeftjes en ander plankton – bepaalt mede het uiterlijk van de vis. Vissen die gespecialiseerd zijn in kleine prooiën hebben een kleine bek en dus een lange snuit. / **GvM**

WORMGENEN BIEDEN KIJKJE OP GROEI BIJ KOU

Een minieme verandering in het DNA bepaalt of de lichaamsgrootte van een rondworm of nematode wordt gestuurd door de omgevingstemperatuur, hebben onderzoekers ontdekt. De vondst kan helpen een mysterieuze wetmatigheid in de evolutiebiologie te verklaren: waarom vrijwel alle soorten groter zijn als ze bij lage temperaturen opgroeien.

'Een echte verklaring biedt dit nog niet, maar onze ontdekking geeft wel aan dat het genetisch heel simpel kan werken', zegt dr. Jan Kammenga, onderzoeker bij de leerstoelgroep Nematologie. 'Eén puntmutatie, een verandering in een basepaar van het DNA waardoor er een ander aminozuur in een eiwit wordt ingebouwd, is al genoeg om er voor te zorgen dat de groei van nematoden door temperatuur gereguleerd wordt. Het betrokken eiwit is evolutionair gezien oud. Het zit waarschijnlijk in veel organismen en speelt dus mogelijk een rol in rondwormen, fruitvliegen en andere koudbloedige dieren.' Samen met Utrechtse collega's, onder wie geneticus prof. Ronald Plasterk, en twee biochemici uit Roemenië publiceert Kam-

menga de ontdekking komende maand in *PLoS Genetics*.

Het gegeven dat zoogdieren groter zijn naarmate ze in een kouder klimaat leven staat bekend als de temperatuur-grootte-regel of de regel van Bergmann. Dat de regel niet alleen opgaat voor warmbloedige dieren maar ook voor dieren met een lichaamstemperatuur gelijk aan de omgevingstemperatuur, plaatst biologen vooralsnog voor een mysterie. 'Het mooie van ons onderzoek zit in het feit dat dit effect genetisch niet ingewikkeld in elkaar hoeft te zitten. Dat biedt mogelijkheden voor veldonderzoek en organismen die genetisch minimaal verschillen aan verschillende klimaatregimes bloot te stellen om te kijken wat er dan gebeurt', zegt Kammenga.

De ontdekking werd gedaan door twee wilde typen van modelworm *Caenorhabditis elegans* genetisch nauwgezet te vergelijken. Het ene, van oorsprong Engelse wormpje houdt zich nog wel aan de temperatuur-grootteregel. Bij het andere aaltje, van Hawaï, is de lichaamsgroei losgekoppeld van de omgevingstemperatuur. / **GvM**

‘Om de milieubelasting te verminderen zou de mensheid over moeten gaan op ander vlees dan dat van runderen’

LANDBOUWBELEID
GEEN DIKMAKER

Door het Europees landbouwbeleid is er voedsel in overvloed dat bovendien goedkoop is. Sommige critici wijzen daarom dat beleid aan als oorzaak van overgewicht. Maar dat is niet terecht, stelt het LEI.

Het ministerie van landbouw wilde weten wat de relatie is tussen het Europese landbouwbeleid en obesitas, en vroeg het LEI een verkennend onderzoek te doen. In hun rapport zeggen de onderzoekers dat er, behalve de prijs van voedsel, veel meer factoren zijn die bepalen of mensen teveel of ongezond eten. Lage prijzen en een overvloed aan voedsel kunnen volgens het LEI daarom niet aangewezen worden als reden voor obesitas. Het aanpassen van sommige marktordeningen, zoals die voor zuivel, suiker, groenten en fruit, wijn en tabak, zou misschien iets kunnen bijdragen aan vermindering van ongezonde consumptie. Maar volgens de onderzoekers moet dat effect niet erg hoog worden ingeschat. / JT

MINDER DARMPOLIEPEN DOOR
BESCHERMENDE PLANTENSTOF

Een tot dusver obscure groep verbindingen in plantaardige producten halveert de kans op darmpoliepen. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van dr. Anneleen Kuijsten.

De door Kuijsten onderzochte stoffen zijn lignanen. Ze zitten in meergranenbrood, thee, groenten en fruit. Ze vallen onder de polyfenolen, een grote groep verbindingen in plantaardige voedingsmiddelen waarvan onderzoekers vermoeden dat ze beschermen tegen ziekten. Of lignanen dat ook doen is nog steeds niet duidelijk, maar op basis van Kuijstens onderzoek zou je dat wel verwachten. Kuijsten keek in haar op Rikilt uitgevoerde onderzoek naar de concentratie enterolignanen in het bloed. ‘Enterolignanen zijn vereenvoudigde versies van de lignanen in voeding’, zegt de promovenda. ‘In de dikke darm hebben bacteriën er methyl-

groepen en hydroxylgroepen afgehaald.’ Bij gebruikers van antibiotica, die minder bacteriën in hun darmen hebben, is de concentratie enterolignanen in het lichaam gering. Bij mensen met constipatie is die concentratie daarentegen iets hoger. Mensen met verhoudingsgewijs veel enterolignanen in hun bloed, hebben de helft minder kans op darmpoliepen dan mensen met lage concentraties enterolignanen, ontdekte Kuijsten. ‘Darmpoliepen zijn een voorstadium van darmkanker. Het merkwaardige is dat een hoge concentratie enterolignanen de kans op darmkanker weer niet kon verlagen.’ Kuijsten kon evenmin een verband vinden tussen enterolignanen en hart- en vaatziekten. Dat betekent echter niet dat lignanen dus geen gezondheidseffecten hebben, benadrukt de promovenda. ‘De opname van lignanen is goed, en het li-

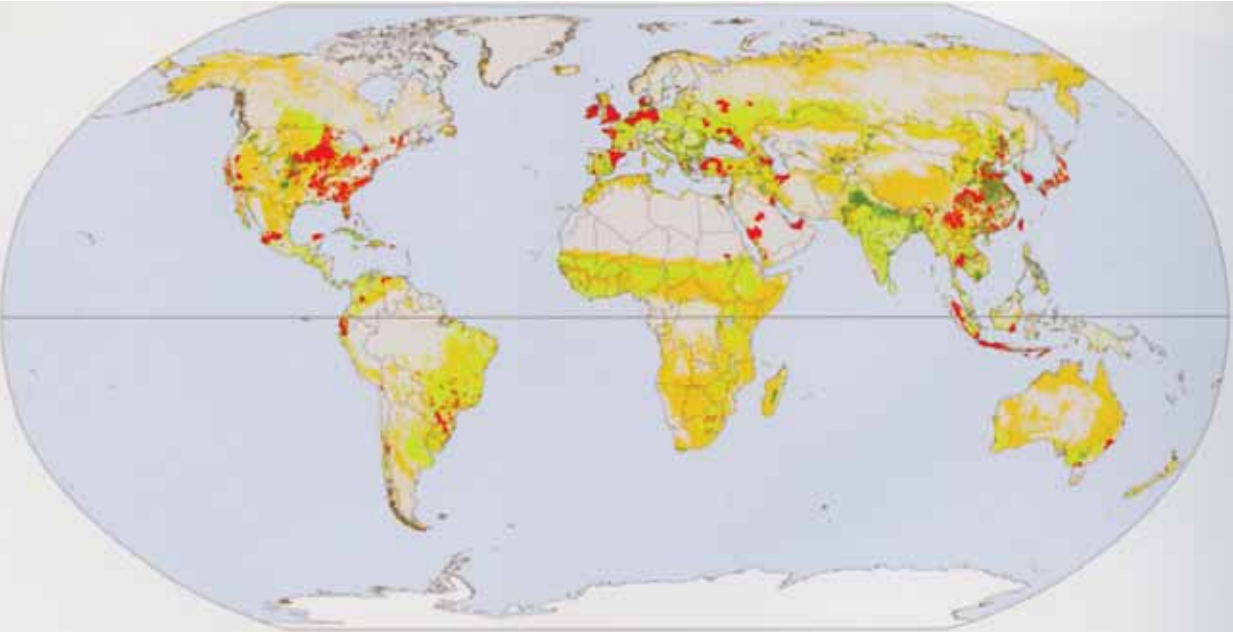
chaam breekt lignanen naar verhouding langzaam af’, zegt Kuijsten. ‘Je vindt daarom vrij hoge concentraties enterolignanen in het lichaam. Omdat ze lijken op het vrouwelijke geslachtshormoon estradiol zouden ze de werking daarvan kunnen imiteren of juist blokkeren. De gezondheidseffecten van enterolignanen zouden daardoor vooral met hormoongerelateerde ziekten te maken kunnen hebben.’ Onderzoekers vermoeden dat lignanen de kans op borst- en eierstokkanker kunnen verminderen. Ook daarvoor is echter nog weinig bewijs gevonden. / WK

Anneleen Kuijsten promoveerde op 30 januari bij prof. Pieter van ’t Veer, hoogleraar Voeding en epidemiologie, en prof. Frans Kok, hoogleraar Voeding en gezondheid.

WAGENINGERS RELATIVEREN UITSPRAKEN FAO OVER VEE

De consumptie van vlees, melk en eieren draagt sterker bij aan het broeikaseffect dan de uitlaatgassen van auto’s en vliegtuigen. Die conclusie trekt de FAO uit een zeer uitvoerige studie. Veeteelt heeft ook grote gevolgen op de beschikbaarheid van water en biodiversiteit. Wageningse onderzoekers relativeerden de studie bij de presentatie van het rapport.

Dr. Henning Steinfeld van de FAO, de Voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties, presenteerde vrijdag 26 januari in Wageningen de studie *Live-stock’s long shadow*, naar de wereldwijde milieueffecten van veeteelt. Niet alleen zijn de gevolgen voor het klimaat groter dan die van de transportsector, ook vervuiling van water, landdegradatie en verlies van biodiversiteit kunnen voor een groot gedeelte op het conto van de vee-stapel geschreven worden. De FAO bracht in het uitgebreide rapport alle veehouderij en haar toeleveranciers in de hele wereld in kaart. De organisatie komt tot de vergaande conclusies over de milieueffecten van de veeteelt doordat de hele productieketen van vlees in de analyse wordt betrokken. Zo produceert de sector negen procent van de door mensen veroorzaakte CO₂-uitstoot, en die emissie is dan vooral gebaseerd op de ontbossing door uitbreiding van weidegronden en akkers om veevoer te verbouwen. Vee produceert ook andere broeikasgassen: 37 procent van alle methaan wordt uitgestoten door vee, vooral door fermentatie in de maag van herkauwers. Van alle door de mens veroorzaakte lachgas komt 65 procent uit de mest van vee. Omdat lachgas en methaan sterker bijdragen aan het broeikaseffect dan kooldioxide is

In rood de niet-grondgebonden veehouderij. ‘We moeten af van het idee dat industriële veehouderij alleen voorkomt in geïndustrialiseerde landen’, vindt Henning Steinfeld van de FAO. / kaart FAO

de uitstoot van deze gassen omgezet naar equivalenten CO₂. Zo wordt duidelijk dat de veehouderij voor 18 procent bijdraagt aan de emissie van broeikasgassen, en dat is meer dan de transportsector. Tweederde komt uit de extensieve veehouderij, eenderde uit de intensieve veehouderij. Dat komt vooral omdat herkauwers meer methaan uitstoten, en die zijn veelal in extensieve systemen te vinden. Uit mest komt verder ammonia, dat niet aan het broeikaseffect bijdraagt maar wel zure regen veroorzaakt. Bovenop deze zware conclusie is de FAO niet optimistisch over de oplossing van het probleem, vooral omdat de consumptie van vlees wereldwijd snel toeneemt.

Kern van het probleem zit volgens de FAO in de te lage prijs van veevoer en land, waardoor daar te kwistig mee omgesprongen wordt. De reacties van Wageningse onderzoekers op de presentatie waren minder zwartgallig. Universiteitshoogleraar prof. Rudy Rabbinge bevestigde de ijzeren wet dat mensen die meer gaan verdienen ook meer vlees gaan eten. En hij onderschreef de huidige gevolgen voor het milieu van de veehouderij. Maar door beter gebruik van technologie om emissie in stallen te voorkomen kan volgens Rabbinge de uitstoot van broeikasgas worden vermindert. Intensivering en concentratie van de veeteelt zag hij dan ook als oplossing.

Prof. Akke van der Zijpp, hoogleraar Dierlijke productiesystemen, benadrukte, overigens net als de FAO, dat vee voor veel arme boeren in de wereld van levensbelang is. Het levert armen niet alleen vlees of melk, maar ook tractie, mest en financiële of sociale zekerheid. Om de milieubelasting te verminderen zou de mensheid over moeten gaan op een andere soort vlees, zei Van der Zijpp. Want er zit veel verschil in conversie van veevoer bij verschillende diersoorten. Runderen produceren minder vlees met dezelfde hoeveelheid veevoer als varkens en pluimvee. Bovendien ademen runderen en andere herkauwers veel meer methaan uit, wat een belangrijk broeikasgas is. / JT

De internationale kritiek neemt toe, kosten stapelen zich op en ecologen blijven het onderling oneens. Het ministerie van LNV zit in haar maag met de herintroductie van diersoorten. Alterra en Plant Research International hebben ter ondersteuning een gezamenlijk advies geschreven. Zij menen dat extra aandacht voor nog aanwezige soorten zinvoller is dan het weer tot leven wekken van uitgestorven soorten.

door LAURIEN HOLTJER, foto's RUBEN SMIT

‘Korenwolven werden warm gehouden in washandjes en vervolgens at een vos ze op’

In 1988 reed een auto de laatste Nederlandse otter dood. Soortgenoten uit Letland en Wit-Rusland werden in 2002 losgelaten in natuurgebied De Weerribben. Maar dat ging niet zonder problemen. Veel van de uitgezette dieren trokken weg en werden – opnieuw – overreden. Het hele project getuigt van ongeduld en onkunde, stellen de tegenstanders.

Het otterproject was de afgelopen jaren ongetwijfeld het meest besproken voorbeeld van herintroductie in Nederland. De overheid investeerde miljoenen euro's in een diersoort die mogelijk ook uit zichzelf was teruggekomen. Want de populatie in Duitsland groeit, en zo nu en dan trekken er dieren naar Nederland. Het valt te betwijfelen of LNV toestemming had gegeven voor het uitzetten van Wit-Russische otters als ze waren uitgegaan van de afwegingen die Alterra en PRI nu maken in hun recent uitgegeven rapport. De keuze voor herintroductie is namelijk niet meer zo vanzelfsprekend als een paar jaar geleden. Sterker nog, in het rapport wijzen de onderzoekers het uitzetten van een uitgestorven diersoort in beginsel af. 'Nee, tenzij', is het advies aan LNV. De focus moet niet liggen op het terugbrengen van diersoorten, maar op het instandhouden van de natuur die er nog is. Hiervoor moet meer uitwisseling van individuen plaatsvinden tussen leefgebieden, desnoods kunstmatig. Dat kan door dieren te vangen en verderop weer los te laten.

KORHOEN

En niet alleen het otterproject zou gesneuveld zijn als de nieuwe richtlijnen van Alterra en PRI waren gevolgd. Tientallen andere dieren zijn de afgelopen decennia uitgezet, waaronder de raaf, edelhert, bever, das, havik, en vele vlindersoorten. 'Veel van deze herintroductieprojecten zouden niet voldoen aan de nu opgestelde afwegingen', beaamt Geert Groot Bruinderink van Alterra. Hij is één van de schrijvers van het rapport. 'Projecten moeten veel zorgvuldiger worden aangepakt', zegt hij beslist.

Nu nog beslist de overheid over het wel of niet terugplaatsen van uitgestorven diersoorten op basis van richtlijnen van de internationale natuurbeschermingsorganisatie IUCN. Maar dat deze in de praktijk niet voldoen, blijkt uit het slepende conflict rond het uitzetten van korhoenders op de Veluwe. Het ministerie gaf toestemming, maar natuurorganisaties kwamen in opstand. Ze zijn het niet eens met de interpretatie van de IUCN-richtlijnen. Inmiddels ligt de zaak voor de derde keer bij de Raad van State.

Groot Bruinderink en zijn collega's presenteren in het rapport een aantal afwegingen op basis waarvan de overheid kan besluiten diersoorten wel of niet uit te zetten. Eén daarvan is de vraag of voldoende bekend is wat de gevolgen zijn van het uitzetten van dieren voor de soort zelf en voor het ecosysteem. 'Te vaak zijn de gevolgen onbekend. Ik kan nu zelfs geen enkele uitgezette diersoort bedenken waarvan we alles wisten. Een nadere afweging voor herintroductie is nodig.'

Maar er zijn meer punten om bij stil te staan, zeggen de onderzoekers. 'Zijn de oorzaken van het verdwijnen van de soort bijvoorbeeld bekend? Van otters zijn we ervan uitgegaan dat de achteruitgang van waterkwaliteit, viskwaliteit en de slechte infrastructuur de oorzaken waren. Maar was dat daadwerkelijk de crux?'

De verschillende aanbevelingen die de onderzoekers doen, komen voort uit de ruime ervaring die Nederland heeft opgedaan met tal van herintroductieprojecten. Ook Groot Bruinderink is door 'voortschrijdend inzicht' minder stellig geworden over het kunstmatig terugbrengen.

VOORKOMEN IS BETER DAN UITZETTEN

gen van diersoorten. Tien jaar geleden maakte hij zich nog sterk voor het loslaten van de lynx op de Veluwe. Nu pleit hij vooral voor 'robuuste verbindingen'. 'We moeten eerst werken aan de doorlaatbaarheid van het landschap, de infrastructuur. De lynx kan alleen op de Veluwe een duurzame populatie vormen als er een goede verbinding is met het achterland. Pas als dat er is, zou herintroductie een optie zijn.'

POLITIEK

Collega-onderzoeker Hugh Jansman van Alterra, de man achter de otters in de Weerribben, is echter nog niet helemaal om. Hoewel hij erkent dat veel uitgevoerde projecten misschien wel nooit waren goedgekeurd met de puntenlijst die hij en zijn collega's hebben samengesteld, vindt hij niet dat het uitzetten van de otter een foute beslissing is geweest. 'Ja, er zijn dieren gesneuveld, maar dat hoort erbij. Kijk naar de uitgezette korenwolven in Limburg. Mensen hielden daar de beestjes warm in washandjes en vervolgens at een vos ze op. Dat vinden mensen zielig, omdat ze er een band mee hebben. Maar het is natuurlijk. We zetten dieren uit om een populatie te krijgen die zichzelf uiteindelijk in stand kan houden, niet om elk dier individueel in leven te houden.'

Natuurbeheer is in Nederland een 'politieke aangelegenheid', zegt Jansman. 'De otter is niet uitgezet met als reden de soort te beschermen, maar als ambassadeur voor het zoetwater ecosysteem. Elke vierkante meter van onze natuurgebieden wordt bepaald door beleid. De otter heeft ervoor gezorgd dat er meer ruimte kwam voor natuurbeleid.'

Daarom ook is het niet correct volgens Jansman om de gemaakte kosten uit te drukken in euro's per otter. 'Mensen maken vaak een rekensommetje voor elke

aangereden otter, maar dat is een vreemde berekening. Stel dat we dat voor elke opgegeten korenwolf zouden doen? Waar het om gaat is de spin-off, en die is gigantisch. Andere diersoorten liften mee met de maatregelen die zijn genomen. Het hele ecosysteem profiteert van het project.'

Vanuit deze optiek zal het rapport van Alterra en PRI de discussie over herintroductie niet beëindigen. Maar waar het volgens de onderzoekers eigenlijk om gaat is de vanzelfsprekendheid die moet verdwijnen. De focus moet niet meer liggen op herintroductie, maar op het instandhouden van bestaande populaties door zogenoemde 'afgeleiden van herintroducties', oftewel verplaatsing binnen Nederland.

Veel diersoorten, zoals reptielen en amfibieën, moeten te grote afstanden afleggen om bij een andere populatie te komen. Dit leidt tot inteelt waardoor de populaties genetisch steeds armer worden. De ecologen willen daarom individuen van populaties vangen en vervolgens in andere geïsoleerde populaties uitzetten. De afwezigheid van natuurlijke uitwisselingsprocessen wordt zo kunstmatig opgevangen, waardoor de genetische diversiteit alsnog kan toenemen. Een ander alternatief is het uitzetten van een soort in tussenliggende gebieden die geschikt zijn maar waar de soort nog niet voorkomt. Daarmee wordt de afstand verkleind en is er een grotere kans op een natuurlijke uitwisseling.

ZIEKTES

Deze alternatieven liggen echter nationaal en internationaal gevoelig, net als herintroductie. Dat komt onder andere door het risico op de verspreiding van ziektes. Dat is echter geen reden om de discussie uit de weg te gaan, zeggen Jansman en zijn collega's. In de praktijk gebeurt verplaatsing zelfs al door het vangen van kik-

kerdril voor de vijver in de achtertuin. Ook zijn er tal van geslaagde projecten in andere landen. Zo dreigde in Zweden een geïsoleerde adderpopulatie uit te sterven. Het loslaten van een adder uit een andere populatie zorgde voor een toename van de genetische diversiteit én maakte de groep weer sterk.

'Nederland is bij uitstek het land waar we ervaring op kunnen doen op het gebied van natuurbeheer onder menselijke druk' zegt Jansman. 'In de hele wereld zal het steeds meer een kunstmatige uitwisseling worden van dieren, tussen landen en dierenparken onderling, om de genetische variatie in stand te houden. Over dertig jaar is de kennis van Nederlandse ecologen over het op peil houden van diersoorten daarom goud waard.' Voorwaarde is wel, zegt hij, dat de kennis van diersoorten toeneemt door middel van vroegtijdig onderzoek. 'Eerder werd vaak gekozen voor een modelstudie op het moment dat het slecht bleek te gaan met een diersoort zoals de korenwolf', zegt Jansman. 'LNV had ook kunnen kiezen voor uitgebreid veldwerk om meer van de soort te weten te komen en de oorzaken van de achteruitgang te leren kennen. Op basis van dat diepgaandere onderzoek hadden misschien betere maatregelen genomen kunnen worden zodat de korenwolf helemaal niet bedreigd was.'

In plaats van 'gemakkelijk' kiezen voor herintroductie is het daarom zaak te investeren in het creëren van mogelijkheden voor spontane terugkeer en vroegtijdig onderzoek van soorten die in de toekomst mogelijk onder druk komen te staan. 'Dit doen we nu bijvoorbeeld met de boommarter en de grutto', zegt Jansman. 'Hopelijk zijn we daar wel op tijd bij.' <

HOOG OP DE CITATIELADDER MAAR HOE LANG NOG?

‘Wageningen heeft de afgelopen jaren veel te weinig geïnvesteerd in de infrastructuur’

De raad van bestuur wil dat Wageningen bij de wereldwijde top blijft behoren op drie wetenschapsterreinen. Dat zal niet meevallen, blijkt uit gegevens van citatieteller ISI. Wageningen publiceert steeds minder artikelen over plant- en dierwetenschappen en landbouw, terwijl de internationale concurrentie er juist steeds meer schrijft.

door KORNÉ VERSLUIS, foto GUY ACKERMANS

Citatieanalyse is één van de belangrijkste methoden om de status van onderzoekers vast te stellen. Dé analisten op dit gebied zitten in Amerika, bij Thomson ISI. Hun databanken zijn de bron voor beoordelingscommissies en opstellers van wetenschappelijke hitlijsten. De cijfers van ISI zijn ook te raadplegen via de bibliotheek van Wageningen UR. ISI houdt van alle belangrijke wetenschappelijke tijdschriften bij wie er in schrijft en – vooral – wie er geciteerd wordt. Want wie vaak wordt nagepraat heeft iets belangwekkends te melden, is de gedachte.

Drie jaar geleden waren Wageningse bestuurders en onderzoekers blij verrast toen ze hoorden hoe groot de eigen impact was in de wetenschappelijke wereld. Nadat de bibliotheek bij de citatietellers van ISI duidelijk had gemaakt welke instituten er bij Wageningen UR horen, bleek dat Wageningen op drie wetenschapsterreinen tot de top van de wereld behoorde. Voor de fusie was de universiteit een subtopper, maar met de publicaties van de instituten erbij stond Wageningen bij twee vakgebieden – Omgeving en ecologie en Landbouw – op de derde plaats, en bij Plant- en dierwetenschappen op plaats vijf.

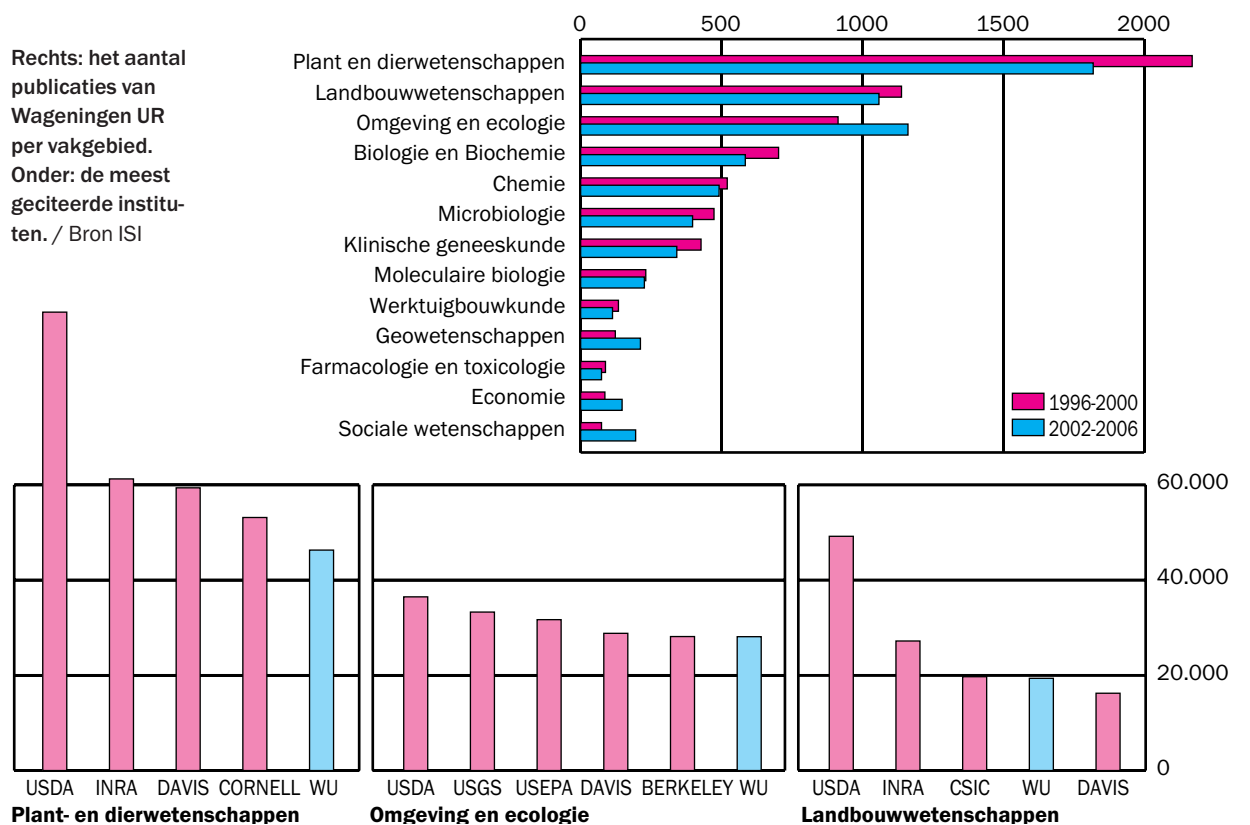
Trots maakt Wageningen in de media, toespraken en brochures melding van deze topnoteringen. En dat is begrijpelijk. ISI onderscheidt 22 vakgebieden, en geen enkele andere Nederlandse universiteit schopte het in één van die gebieden tot de top tien. Logisch dus dat het behoud van de hoge positie als doelstelling in het nieuwe strategisch plan van de raad van bestuur staat.

TOP ZES

Vreemd genoeg rept het plan echter niet van plaats in de top vijf, maar van een plaats in de top zes. Een duik in de cijfers van ISI laat zien waarom. Wageningen UR heeft de afgelopen drie jaar terrein verloren. Bij Landbouw zakte Wageningen UR van drie naar vier. Het Spaanse CSIC wordt nu vaker geciteerd. Bij Omgeving en ecologie duikelde Wageningen van drie naar zes. En bij Plant- en dierwetenschappen staat Wageningen nog wel op plaats vijf, maar het is waarschijnlijk dat ook dit de komende jaren gaat veranderen.

Stilstand is achteruitgang in de wetenschappelijke top. De ranglijsten van ISI zijn gebaseerd op de wetenschappelijke prestaties van de afgelopen tien jaar. Alle citaties in publicaties vanaf 1996 tellen mee. In de databank kun je ook vinden hoe de wetenschappelijke productie van instituten zich in die tien jaar ontwikkelt. Wat blijkt: op de gebieden Plant- en dierwetenschappen en Landbouw loopt het aantal artikelen dat Wageningse wetenschappers produceren terug. De bezuinigingen bij de instituten lijken hun tol te eisen. Bij Plant- en dierwetenschappen liep het aantal artikelen met

Rechts: het aantal publicaties van Wageningen UR per vakgebied. Onder: de meest geciteerde instituten. / Bron ISI

zestien procent terug, bij Landbouwwetenschappen met zeven.

Bij Omgeving en ecologie is iets anders aan de hand. De Wageningse omgevingswetenschappers publiceren de laatste jaren juist steeds meer. Het aantal wetenschappelijke publicaties per jaar groeide met ongeveer een kwart. Toch duikelde Wageningen drie plaatsen op de ranglijst van ISI. Een drietal Amerikaanse instituten - Berkeley, Davis en de US Geological Survey - wist de wetenschappelijke productie namelijk nog verder op te voeren.

De cijfers laten zien dat het niet makkelijk zal zijn om de doelstelling van de raad van bestuur op alle terreinen te halen. De omgevingswetenschappers hebben nog de meeste kans van slagen. Hun Amerikaanse concurrenten scoren slechts een beetje beter, en lager op de ranglijst zijn nog geen grote rivalen te zien. Maar bij Landbouw en Plant- en dierwetenschappen is het waarschijnlijk dat Wageningen de komende jaren verder gaat zakken. Landbouwpublicaties van de Amerikaanse universiteiten van Davis en Cornell worden nu bijvoorbeeld nog minder vaak geciteerd. Maar zij publiceren steeds meer, Wageningen juist minder. Iets dergelijks geldt ook voor Plant- en dierwetenschappen. Daar zal het Duitse Max-Planck instituut Wageningen waarschijnlijk van de vijfde plek verstoppen.

De cijfers bieden ook zicht op de ontwikkelingen binnen Wageningen. Zo kun je concluderen dat Wageningen groener en socialer is geworden. De sociale wetenschappers, economen en ecologen publiceren vaker

en worden ook vaker geciteerd. Het aantal economische en sociaal wetenschappelijke publicaties blijft verhoudingsgewijs klein, maar is de afgelopen jaren wel verdubbeld. Op de gebieden Chemie, Moleculaire biologie, Biochemie en Microbiologie liep de productie juist terug.

Toxicologe prof. Ivonne Rietjens: 'Ik ken de cijfers niet, en had van mezelf het idee dat het niet zo gek liep, maar ik kan wel een verklaring geven. Wageningen heeft de afgelopen jaren veel te weinig geïnvesteerd in de infrastructuur. Als je in de bètawetenschappen tot de top wil behoren, moet je ook topapparatuur hebben. Vroeger werd daarin geïnvesteerd, maar de laatste jaren niet meer. We investeren toch ook in kassen en ruimte voor dieren, waarom dan niet in apparatuur? Een koelkast is nog wel weg te schrijven op één of ander project, maar voor dure apparatuur zijn investeringen nodig die wij als leerstoelgroepen niet kunnen opbrengen.' Econoom prof. Alfons Oude Lansink kijkt niet op van de opbloei van de sociale wetenschappen. 'Wij profiteren van een toenemende aandacht voor onze vakgebieden bij geldschieters. Er zijn nu vakgroepen met tien, twintig aio's. Dat was bij de bèta's al heel gewoon, maar voor ons niet. Ook tijdschriften hebben steeds meer belangstelling voor interdisciplinair onderzoek. Bovendien denk ik dat de publicatiecultuur verandert. Mijn eigen groep richt zich bijvoorbeeld op promoties op basis van gepubliceerde artikelen, niet op monografieën. Onze publicatiecultuur lijkt steeds meer op die van andere disciplines.' <

Deze dertien Wageningers behoren volgens ISI tot de 250 meest geciteerde wetenschappers op hun vakgebied.

IN BEEELD

foto's BART DE GOUW, tekst LAURIEN HOLTJER

Wie denkt dat koeien het altijd slecht hebben op stal heeft het mis. In praktijkcentrum Aver Heino liggen de melkdames sinds afgelopen december op de Ulti-Mat, een vijf centimeter dikke 'koematras' gemaakt van elastisch rubber met daaroverheen een dunne mat van stevig rubber. De Animal Sciences Group test in het

praktijkcentrum de nieuwste vindingen op het gebied van dierenwelzijn. Het 'koeienhotel' trekt vele bezoekers die een kijkje kunnen nemen in de stal. Kinderen kunnen zelfs in stapelbedden ervaren hoe het is om op stro en rubberen matten te liggen. Een camera registreert hoe vaak en hoe lang de koeien op de Ulti-

Mat liggen. Hoewel het voor wetenschappelijk onderbouwde conclusies nog te vroeg is, heeft bedrijfsleider Ben Timmerman al wel een vermoeden. 'Ik heb de indruk dat de koeien deze matrassen prefereren boven het waterbed.'

OUDE KOEIEN

UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

door GERT VAN MAANEN

'Mannenflat' Hoevenstein in aanbouw. Op de achtergrond staat Asserpark, waarvan de bovenste vijf verdiepingen gereserveerd waren voor vrouwen. / foto Idealis

STERFLATS: NIET GEPLAND EN ONGEWENST

De sterflats zijn misschien typisch Wageningse, maar echte liefdesbaby's waren het niet. Hun komst was eigenlijk niet gepland, en tegenstanders voorspelden zelfs dat ze zouden leiden tot 'ontwrichting van de studentenmaatschappij'.

In de eerste helft van de vorige eeuw woonden de meeste Nederlandse studenten bij een hospita of bij hun ouders. Door de explosieve groei van het aantal studenten aan het begin van de jaren vijftig ontstond echter een heel nieuwe situatie. De landelijke Studentenraad sprak in 1955 zelfs van een 'noodtoestand'. De onderwijsminister belastte daarom een commissie met het vraagstuk van de woningnood onder studenten. De commissie oordeelde dat er studentenhuizen moesten komen. Niet alleen vanwege het kamertekort, maar ook om educatieve redenen. De toekomstige afgestudeerden moesten immers kunnen organiseren en leidinggeven. Deelname aan het studentenleven – en dus wonen in de studiestad – was hiervoor een vereiste. De overheid tastte in de buidel, en het bedrijfsleven schraapte een bijdrage van zo'n drie miljoen gulden bijeen. Tegen deze achtergrond werd bijna vijftig jaar geleden in Wageningen de Stichting Studentenhuisvesting (SSH-W) opgericht, de voorloper van Idealis. Die wierp zich als

één van de eerste in Nederland met verve op de bouw van studentenflats. Maar dit werd niet overal met gejuich ontvangen. Zo schreef studentencorps Ceres in 1955 een open brief: 'Het bouwen van studentenflats in steden waar het nihilisme (het niet lid zijn van een studentenvereniging, GvM) welig tiert is wellicht te verdedigen, maar in Wageningen, waar meer dan 95 procent van de studenten lid van een gezelligheidsvereniging is, ligt de toestand geheel anders. De bouw van dergelijke flats zou hier een volkomen ontwrichting van de studentenmaatschappij betekenen.'

Toen de eerste studentenflat aan de Nobelweg in 1959 klaar was, weigerden Wageningse studenten dan ook in de 'kipenhokken' te gaan wonen. Deze boycot was echter lastig vol te houden toen de woningnood toenam. De groei van de studentenpopulatie was enorm. In 1958 stonden zo'n achthonderd studenten in Wageningen ingeschreven, in 1979 bijna zesduizend.

De vier sterflats die werden gebouwd aan de noord- en westrand van Wageningen waren een geschenk uit de hemel. Ze waren eigenlijk bedoeld voor gezinnen, maar toen de eerste twee flats in de wijk de Nudde klaar waren, bleek de belangstelling gering. De opdrachtgever trok zich terug en de gemeente zat in de maag met de

bouwplannen voor nog twee flats. Daar werd toen een creatieve oplossing voor bedacht: architect Tol maakte de flats geschikt voor studenten. Zo ontstonden Hoevenstein (1970), een flat die oorspronkelijk alleen voor mannelijke studenten bedoeld was, en Asserpark (1969), waarvan de bovenste vijf verdiepingen waren gereserveerd voor studentes. De Bornsesteeg (1973) moest de eerste sterflat worden voor gehuwde studenten met koppelbare kamers, maar dat liep uit op een mislukking. Uiteindelijk werden ook nog een vierde en vijfde sterflat gerealiseerd: Dijkgraaf (1977) en Rijnsteeg (1978).

Mede dankzij de ruim 2500 sterflatkamers kon Peter van der Schans, destijds voorzitter van de SSH-W, in 1983 trots verklaren: 'Niemand hoeft zich van een Wageningse studie te laten afhouden omdat hij ter plaatse geen woonruimte kan vinden.'

Ondertussen zijn er alweer ruim zeshonderd kamers verdwenen omdat Rijnsteeg is gesloopt. Grote afdelingen met kleine kamers passen niet meer in deze tijd, meent Idealis, en daarom moet de jongste sterflat plaatsmaken voor eigentijdse re woningen voor studenten en pasafgestudeerden. Het besluit werd niet overal met gejuich ontvangen.

WERKPLEK

JOP KIPP

STRAKS NIET MEER OP DE FIETS

Vijftien jaar werkt Jop Kipp al in de glastuinbouw, bij Praktijkonderzoek Plant en Omgeving in Naaldwijk. 'Ik kijk als onderzoeker Bedrijfssystemen naar vernieuwende kassystemen die minder uitstoten en meer hergebruiken, en naar inpassing van kassen in stedelijke gebieden. Dan gaat het bijvoorbeeld over minder lichtuitstoot, maar ook over zelf kunnen plukken, een kaswinkel, of een sociale functie als zorgkas.'

Jop komt uit een bosbouwfamilie, maar studeerde zelf af in de Bodemnatuurkunde in Wageningen. Daarna werkte hij als docent en onderzoeker aan de toenmalige Landbouwniversiteit, op de hogere landbouwschool in Groningen en in de fruitteelt.

'Ik was net bezig met het minst leuke deel van mijn werk, de administratie', vertelt Jop, die ook een onderzoeksprogramma

voor LNV leidt. 'Maar dat moet ook gebeuren.' Bezoeken aan tuinders vindt hij leuker. 'Er lopen verschillende grote projecten bij voorlopers die nieuwe dingen willen proberen. Dat zijn leuke mensen om mee te discussiëren, je krijgt veel weerwoord. Deze ondernemers kunnen ook wat langer vooruit kijken. Veel anderen denken noodgedwongen alleen maar aan overleven.'

Jop is zeer ingenomen met de aanstaande verhuizing van zijn werk naar Bleiswijk. 'In de nieuwe kassen kunnen we de detailvragen die we nu krijgen beter beantwoorden. Het is alleen is voor mij iets lastiger te bereiken. Ik fiets nu tien kilometer. Straks moet ik 25 kilometer reizen, en dat ga ik denk ik niet iedere dag op de fiets doen. Misschien probeer ik mijn werktijden wel aan te passen.' / Yvonne de Hilster

foto Guy Ackermans

M.I.

Eurocommissaris voor landbouw Mariann Fischer Boel komt op donderdag 1 februari samen met landbouwminister Veerman naar Wageningen voor de conferentie Mind the CAP. Die gaat over de vraag hoe het na 2013 verder moet met het landbouwbeleid in Europa. Stichting RUW betrok studenten bij de conferentie. Wat willen zij de Eurocommissaris en de minister meegeven?

HOE VERDER MET DE EUROPESE LANDBOUW?

door Joris Tielens

‘EU moet import weigeren die op onethische manier geproduceerd is’

Els Hegger, coördinator van de kritische Wageningse studentenorganisatie RUW

‘De EU moet zich toeleggen op kwaliteit van voedsel en landschap. Boeren moeten nu al wel voldoen aan kwaliteitseisen voordat ze inkomenssteun krijgen. Dat heet cross-compliance. Maar die eisen zouden strenger moeten worden. Dan moeten echter ook de producten die ingevoerd worden van buiten de EU voldoen aan die eisen. Ik vind dat de EU import moet durven weigeren die geproduceerd is op een onethische manier.

Naast inkomenssteun is er in het landbouwbeleid ook nog geld voor plattelandsontwikkeling. Tot voor kort dacht ik dat daar meer geld voor zou komen, en minder voor inkomenssteun. Maar vorige week zijn we met veertig studenten op bezoek geweest bij twee Europarlementariërs in Brussel, en zij vertelden iets anders. Het blijkt dat er wel minder geld komt voor inkomenssteun, maar niet meer voor plattelandsontwikkeling. Tegelijkertijd blijkt dat de Verenigde Staten hun landbouwsubsidies opschroeven in plaats van afbouwen. Twee ontwikkelingen die ik erg vreemd vind.

Ik geloof niet dat het afbouwen van subsidies ten goede komt van ontwikkelingslanden. Misschien profiteren Brazilië, China, India en andere opkomende markten. Maar niet de armste landen in Afrika. Sommige van hen krijgen nu een voorkeursbehandeling, die bij minder inkomenssteun in Europa ook vervalt.’

‘Natuurbeheer kun je beter nationaal of regionaal regelen’

Ir. Dorieke Goodijk, op vrijdag 26 januari afgestudeerd in de Dierwetenschappen aan Wageningen Universiteit

‘Er zijn veel verschillen tussen de landen in Europa. Ik denk dat het Europees landbouwbeleid daar meer rekening mee moet houden. Het is goed dat er een overkoepelende instelling is als de EU die afspraken maakt die voor alle Europese landen gelden, zoals de nitraatrichtlijn. Maar de ontwikkeling van het landschap en het gewenste natuurbeheer kan elk land beter zelf nationaal of regionaal regelen, juist omdat de verschillen tussen landen en gebieden zo groot zijn.

Het blijkt bijvoorbeeld dat boeren die iets aan agrarisch natuurbeheer willen doen een heel pakket maatregelen tegelijkertijd moeten invoeren. Het zou handiger zijn als stapsgewijs meer natuurlijke componenten kunnen worden toegevoegd die passen binnen de bedrijfsvoering. Als het landbouwbeleid op Europees niveau vastgesteld wordt voor alle deelnemende landen, kan dat leiden tot verminderde toepasbaarheid van deze regels in de praktijk.

Ik vind het zeer belangrijk dat er boeren blijven in Nederland. Om het landschap te beheren en om voedsel te produceren. Want import van bijvoorbeeld veevoer uit ontwikkelingslanden is geen goede zaak. Die boeren kunnen beter voedsel verbouwen voor hun landgenoten en hun eigen vee, dan voor Europese dieren. Europa heeft genoeg vruchtbare grond om zelf voedsel te verbouwen.’

‘Ik zou willen dat alle boeren biologisch gaan werken, maar zo werkt het niet’

Marije Klaver, tweedejaars Biologische productiewetenschappen aan Wageningen Universiteit

‘Ik heb een rapport gelezen over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, maar dat was nogal vaag. Er werd positief gesproken over duurzame ontwikkeling, maar dan weet je nog niet precies hoe de geldstromen lopen. Bovendien hangt het landbouwbeleid natuurlijk aan elkaar van allerlei belangen in de sector. Ik zou het liefst zien dat alle boeren biologisch gaan werken, en dat omschakeling naar biologisch fors gesubsidieerd wordt, maar zo werkt het niet. Er zijn exportbelangen, en er werken veel mensen in de sector. Met die mensen moet je het doen. Ik wil ook helemaal niet de gangbare sector in een kwaad daglicht zetten. Met een tweedeling tussen gangbaar en biologisch komen we niet verder. Maar we moeten wel duurzamer gaan produceren.’

Gijs Spruijt, student Plattelandsvernieuwing aan hogeschool Van Hall Larenstein

‘Ik vind het beleid best krom. Boeren moeten voldoen aan steeds meer eisen, bijvoorbeeld over hoeveel mest ze mogen uitrijden. En ze krijgen steeds minder geld, omdat het budget gedeeld moet worden met nieuwe lidstaten van de EU. Boeren moeten er tegenwoordig ook per se iets naast doen om te overleven. Boerengolf, een camping, of zelfs heel ander werk. Echte pure landbouw bestaat daarvoor niet meer. Ik denk ook dat boeren geen macht hebben. Want als zij niet leven, levert een ander wel. Dit zijn zaken die anders zouden moeten.’

‘Er staat een grote muur rond Europa en dat is ronduit oneerlijk’

Simone Plantinga, derdejaars Internationale ontwikkelingsstudies aan Wageningen Universiteit

‘Ik denk dat de huidige koers – liberalisering van het landbouwbeleid – wel de juiste weg is. Het suikerbeleid slaat op bijvoorbeeld de plank volledig mis. Suiker moet geproduceerd worden door degene die dat het goedkoopste kan doen, en dat gebeurt nu niet. Ontwikkelingslanden moeten meer kansen krijgen. Nu worden onze suikerbietenboeren beschermd. Daar wordt krampachtig aan vastgehouden. Wij als consument betalen tien keer meer voor suiker dan wat het eigenlijk kost. Ik vind niet dat boeren uit Nederland moeten verdwijnen. Maar ik vind wel dat er vanuit de boeren meer initiatief zou kunnen komen om een beter inkomen te verdienen door bijvoorbeeld toerisme of het verkopen van streekproducten. Er staat een grote muur rondom Europa die producten van buiten tegenhoudt, en dat is ronduit oneerlijk voor anderen. Het ontstaan van dit beleid is best te begrijpen, maar het is niet meer van deze tijd. We hoeven niet meer al ons voedsel zelf te verbouwen en al onze boeren te beschermen.’

‘Boeren moeten voldoen aan steeds meer eisen’

POST V.O. REDACTIE

POST is de brievenrubriek van Resource, bestemd voor reacties van lezers. Brieven kunnen worden gericht aan resource@cereales.nl of aan Resource, rubriek Post, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen.

'De afgezwakte conclusies waren geen eindconclusies'

DE TRANSITIE VAN DE ONDERZOEKER

Het artikel 'De transitie van de onderzoeker' in Resource 18 heb ik met interesse gelezen. Het raakt aan een belangwekkende discussie binnen het toegepaste wetenschappelijke onderzoek. Mijn aanleiding om te reageren komt vooral voort uit mijn betrokkenheid bij het onderzoek naar het 'experiment Gaasterland', zoals ik dat in de rol van 'onderzoeker' in ons boekje 'Beleid en onderzoek in actie' (Neven, Boonstra en Kuindersma, 2004) heb beschreven. We reflecteren in dit boekje op onze nieuwe rollen als actieonderzoekers in beleidsprocessen. Hierin plaatsen we ook belangrijke nuanceringen bij het onderscheid dat jullie maken tussen echte onderzoekers en procesbegeleiders. In het artikel wordt meermalen gerefereerd aan dit boekje. Tegen de manier waarop u dit doet, heb ik twee bezwaren. Mijn eerste bezwaar is dat het onderzoeksproces in Gaasterland op het beschreven moment (2004) nog niet af was. U gaat hier niet op in. Het verhaal over de afgezwakte conclusies die ik presenteerde in het proces klopt wel, maar u geeft niet aan dat het niet de eindconclusies waren van het onderzoek. Het ging om een interne en tussentijdse rapportage aan de klankbordgroep. De toonzetting waarmee de voorlopige bevindingen werden gepresenteerd was vaak erg belangrijk. Te scherp geformuleerde conclusies hadden het proces veel schade kunnen doen. Vanwege het proces hebben we er toen voor gekozen de conclusies wat 'liefdevoller' op te schrijven. Uiteindelijk hebben we in 2006 twee onderzoeksrapporten gepresenteerd over de ecologische en procesmatige resultaten van het experiment in Gaasterland (Alterrapport 1229, Kuindersma en Kolkman, 2005; Alterrapport 1230, De Molenaar e.a., 2006). Deze resultaten zijn geenszins een afzwakking van de resultaten die we in het veld hebben gevonden en kunnen de wetenschappelijke toets der kritiek prima doorstaan. Feit blijft overigens dat het in het proces nog wel enkele spanningen heeft gegeven tussen stakeholders en onderzoekers, toen bleek dat we uiteindelijk toch een aantal pijnlijke conclusies moesten trekken. De spanning tussen onderzoek en procesbegeleiding bleef gedurende het hele proces bestaan, maar op dat moment moesten we kiezen voor onze rol als onderzoekers. Het was een voorbeeld geweest van goede journalistiek als u mij in staat had gesteld deze reactie aan de ervaringen uit 2004 toe te voegen.

Lees verder op pagina 18

KNUFFELDIEREN

Het is moeilijk om er tegen te zijn. Want waarom zou je leuke dieren als de otter, de korenwolf of het zilvermaantje niet opnieuw uitzetten als ze zijn uitgestorven? Tot voor kort waren ook onderzoekers nog gevoelig voor het knuffelargument. De aaibare dieren uit herintroductieprojecten konden zij immers uitstekend 'gebruiken' als ambassadeurs voor natuurbescherming in het algemeen. Inmiddels waait er echter een nieuwe wind van realisme door onderzoeksland, want zelfs Alterra – betrokken bij de herintroducties van de raaf, boomkikker, bever, otter, korenwolf, lynx en korhoen – zegt nu

dat 'nee, tenzij' het beste devies is (zie pagina 8). In het advies dat Alterra-onderzoekers samen met Plant Research International schreven, staat dat het instandhouden van natuur en het verbeteren van ecologische verbindingen de voorkeur verdienen boven het kunstmatig uitzetten van bedreigde soorten. Zij sluiten daarmee aan bij het standpunt dat eigennuttige natuurbeschermers al langer ventileren. Zo vroeg Jaap Dirkmaat, als voormalig directeur van Das en Boom onder meer betrokken bij de herintroductie van de korenwolf, zich al eerder openlijk af of herintroductie in Nederland wel zinvol is zolang

er niet ferm wordt opgetreden tegen vervuiling en versnippering van het landschap. In zijn eigen woorden: 'Als er tien patiënten in een ziekenhuis liggen en ik heb niet eens genoeg apparatuur om die te redden, waarom zou ik dan een advertentie in de krant zetten om allerlei andere mensen in mijn ziekenhuis te krijgen?' En er is nog een argument om voorzichtig te zijn met uitzetten. Nieuws over bevers en otters die het goed doen, kan burgers een te positief beeld geven van de werkelijkheid. Leuke verhalen over knuffeldiertjes scoren, maar voorlopig blijft het nodig om ons vooral te bekwaamen in slecht-nieuwsgesprekken. / Gert van Maanen

HR

Henk van Ruitenbeek

DE HOOGE HEIMWEE

Misschien heeft de vergadering met onze kerheid of zoiets te maken, maar het wordt tijd dat ook in Wageningen afscheid wordt genomen van het poldermodel en dus van de vergadering. De universitaire vergadering is een relict uit een vervlogen verleden. In de jaren zeventig was de vergadering in de ontluikende democratie de mogelijkheid bij uitstek om roerige studenten en opstandige stafleden onder de duim te houden. Het waren komische bijeenkomsten. Een beetje voorzitter wist bijvoorbeeld de frontale aanval van de linkse jongeren op de kwaliteit van het toenmalige

onderwijs te herleiden tot de schuld van het kapitaal. Er werd een motie opgesteld dat de vakgroep het College van Bestuur voor de laatste keer waarschuwde en de vergaderers zagen dat het goed was en gingen tevreden huiswaarts. Slechts een enkele hooggeleerde mokte. Toen Den Haag de universitaire democratie om zeep bracht, waren sommigen zo naïef om te verwachten dat ook de vergadercultuur zou verminderen. Niets is echter minder waar gebleken. Tegenwoordig wordt er niet meer vergaderd over belangwekkende kwesties zoals de lange mars door de instituties, de zegeningen van de

Cubaanse heilstaat en de rol van de bank in het boerenbedrijf, maar over onbegrijpelijke zaken zoals het profiel, de missie, het plan, de vloerbedekking, het tekort en andere trivialiteiten. De vergadering is geen uitlaatklep meer, maar verworpen tot een bron van ergernis. Daarom heb ik heimwee naar de oude universitaire democratie, toen studenten nog geen managers wilden worden, maar meenden de wereld te moeten veranderen. Dat was pas echt lachen. / Kees de Hoog

‘SMS-language is definitely not acceptable in official mails or in exams’

STUDENTS VISIT EU-PARLIAMENT

Forty students from Wageningen University and Van Hall Larenstein visited the European Parliament in Brussels last Wednesday, 24 January. The excursion was organised by Stichting Ruraal Wageningen (RUW), as part of its programme ‘The interests of agriculture’. Unfortunately the planned visit to the Agricultural Commission meeting did not take place. ‘It was so popular that there was no room, which was a disappointment,’ said the coordinator of RUW, Els Hegger. Nevertheless the day was a success. The students were treated to a lunch of salmon and steak in Brussels, after which they met the Dutch MEPs Thijs Berman (PvdA) and Jan Mulder (VVD). They also toured the building. RUW organises activities to raise awareness among students of practical issues in the agricultural sector. In addition to the excursion, the student organisation organised talks and debates on the interests of agriculture. This evening, 1 February, is a closing debate in LA13. / LH

WHAT’S ON

Thursday 1 February
18.30 / KSV International Kitchen with Philippine cooking.
20.30 / Grbavica at Movie-W. See www.movie-w.nl
23.00 / Volley ball club party in Voca Libre.
23.00 / Fuser invites party at Unitas with DJ Victor Coral.

Friday 2 February
20.30 / Folk dancing for everyone with the Wieleanders in Wijkcentrum de Nude.
21.00 / Jazz in the Downunder Bar, WICC.
22.00 / City of Funky Music in Jo-jo’s café with funk, soul and rock ‘n’ roll.

Saturday 3 February
20.00 / Oriental dance party with live music by Alhadjer, in ’t Venster, Wilhelminaweg.
23.00 / Wild Rose disco with Wageningen gay group in De Wilde Wereld.
23.00 / Bassball III: The Play Offs at Unitas.

Sunday 4 February
16.00 / Open session of traditional folk music at Café de Zaaier. Musicians welcome.

Tuesday 6 February
20.30 / The District (Nyocker!) in Movie-W. See www.movie-w.nl

Thursday 8 February
21.30 / Three regional bands perform during Shout at Unitas.
23.00 Vitamin U at Unitas.

Biology students braved freezing temperatures for a swim in the Rhine last week. / photo GA

WINTER DIP IN THE RHINE

‘Respect!’ shouts Ralph at his fellow student Helmi as they arrive on their bikes. A group of biology students gathered at the corner of De Nude near the harbour in Wageningen on Thursday evening last week, 25 January, for the traditional winter swim in the icy waters of the Rhine.

A few minutes later it’s a small group, just five biologists, that cycles in the dark towards the river. It looks like the rest are not going to show up. ‘What a lot of wimps,’ the brave students agree. At the same time, though, the students are envious of those who have stayed at

home. The outside temperature is below zero. ‘I’m freezing already,’ says Lucero.

At the entrance to the river at Wolfswaard there are a few more diehards waiting. In the end, ten of them make their way to the banks of the river. ‘Naked?’ asks one of the boys. Of course, otherwise it’s not a real dip, the other men let it be known. ‘What’s best?’ asks another who’s already got his trousers off. ‘Should I take my sweater or my shoes off first?’ The ground is freezing cold. One of the girls has cleverly thought of bringing flip flops along. Dressed in a white bathrobe she waits until the rest are ready.

Then it’s off with the boxer shorts and the biologists run screaming into the freezing river. A look of surprise flits briefly over their faces. The water feels warm compared with the outside air. But it’s only a matter of seconds before they are chilled to the bone. Still screaming they run back out of the water, looking for their towels and waiting for feeling to return to their limbs. ‘Pain? How on earth can you feel pain if you can’t even feel your legs,’ calls one of the boys, shivering as he tries to pull his trousers back on. The next dip in the spring should be a piece of cake, the students decide once they are dressed. / LH

NO SMS LANGUAGE IN MAILS PLS

‘Pls do tis favour, thnk u.’ When study coordinator Ralf Hartemink received an e-mail with this closing sentence, of course he understood what the student wanted. And he provided the information the student had asked for. But when irritated professors started complaining to him about the e-mails they received in text messaging language, he decided enough was enough.

Students of Food Technology and Food Safety received an e-mail this week from Hartemink stating that ‘SMS language’ should not be used in official e-mails and exams, and that points will be deducted for use of this kind of language. The reason for this announcement was an angry professor who had received a one-line e-mail with twelve mistakes in it. The

student closed with: ‘If u r do nt mind pls correct me.’

‘Such language will not be acceptable,’ wrote Hartemink in his e-mail to the students. His message is intended to warn the students, he explained. ‘It happens regularly. Other study supervisors have also complained. Students sometimes start an e-mail with ‘yo’ instead of ‘hello’. Personally, I don’t care that much, but you have to be careful: you shouldn’t use language like this in e-mails to teachers or to a company. It’s not acceptable in exams or reports or study assignments either. It comes across as childish and stupid. And I have to admit that the mail in question was almost impossible to decipher.’

Using text messaging language in e-mails is not the same issue as the spelling mistakes that students make. The latter has been in the Dutch news recently. ‘Spelling mistakes are something different,’ explains Hartemink, ‘Although I have heard some people saying they are considering taking off points in exams if technical terms are not spelled correctly.’ Hartemink does receive e-mails with lots of spelling mistakes, but that irritates him less than SMS language. ‘Of course, we make mistakes, we all do,’ he writes in his e-mail to the students. That can happen. But ‘SMS-language is OK for private conversation’. You use it in your own time, is the message.

The student in question has apologised to the professor. / YdH

SNAPPED

WHO?
Peter Badege, doing an MSc in Management, Economics and Consumer Studies, is strolling towards the Biotechnion, in plenty of time for his next lecture.

HOW ARE YOU?
'I'm well, and I'm happy it's less cold than recently.'

WALKED FROM HOME?
'No, I left my bike close by at the Compu-technion, where I just checked my e-mail.'

ANY MESSAGES?
'An invitation from the Rwandan diaspora to meet in The Hague. There's an official reception for the new Rwandan ambassa-dor. I think I'll go, together with the other couple of Rwandan students.' / YdH

ADVISORY BODIES DIVIDED ON FUTURE

The members of the four joint representative advisory bodies of Wageningen UR cannot agree on their future. Opinions are divided as to whether there should be just one participatory body for the whole of Wageningen UR.

At present the joint representative advisory bodies of Wageningen UR form a complex group. In addition to the central representative advisory body, which represents the interests of personnel, there is a student council for the university, a central advisory body for Van Hall Larenstein, and a joint student-staff council (GV) in the university. On top of

these, there are councils for each part of the organisation.

The Executive Board and most of the members of the representative bodies agree that the current structure is inefficient, and would like to combine a number of the councils. The main question during a discussion day, held on Wednesday 24 January, was how many councils should remain.

A poll showed that three models were evenly favoured. Most present chose for a central representative advisory council, accompanied by a council for education and research within Van Hall Larenstein

and Wageningen University. The alternative in which three councils would be retained, for the university, the research institutes and Van Hall Larenstein, got one vote less than the proposal to merge all councils into one body. Those opposed to one central repre-sentative advisory body want the University and Van Hall Larenstein to retain their own identity within Wageningen UR.

A work group composed of the Executive Board and the representative advisory bodies will write a proposal for a new structure based on the discussions. / KV

APPLICATIONS UP

Wageningen University has had about 50 percent more applications in the last month than it had this time last year. This is by far the biggest growth among the Dutch universities. At the end of January 2006, Wageningen had received 154 advance applications from prospective students; this year the figure is 226, according to data from the *Informatie Beheer Groep* in Groningen. Advance applications are up for nearly all Wageningen degree programmes: Animal Sciences, Nutrition and Health, Biology, and International Land and Water Management are at the top. Lowest on the list is Forestry and Nature Conser-vation, with only three applications, ten fewer than last year. / KV

STUDENTS WITH JOBS: NETWORKING, FASHION AND MONEY

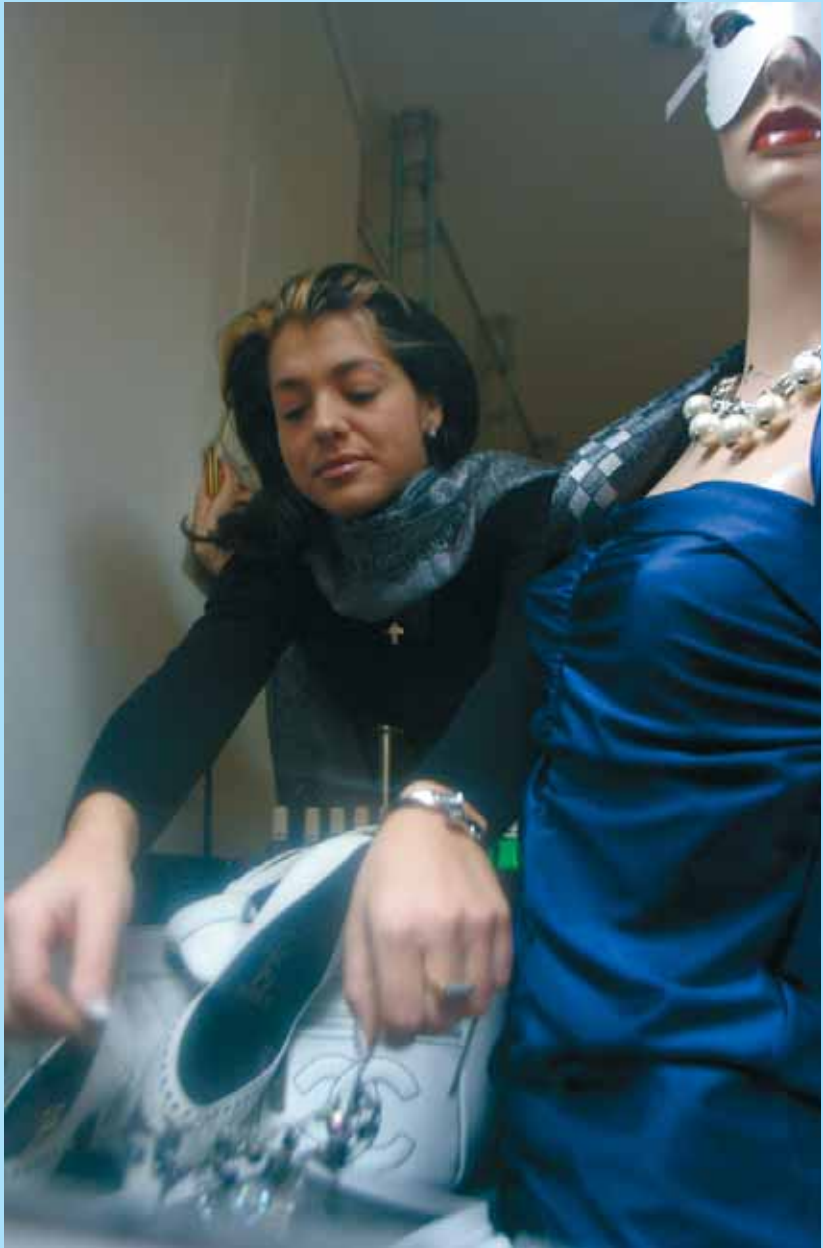
Many international students work while studying. Some need the money to pay for their study, others are looking for experience in a different work environ-ment from in their home country. Three students tell why they have taken a job.

Xiao is from China and in his second year of a master's in Management Studies. 'Earning my own money makes me feel confident as I am financially more independent. My part-time job in a Chinese bar, has brought me in touch with Dutch working culture, and it has extended my personal network as well,' Xiao explains. 'I found the job through a newspaper ad. After an interview and trial period they let me work behind the bar. At first I found it quite difficult to master so many different kinds of coffee and wines, but now I can manage the work easily.'

Meanwhile, Xiao's experience helped him to find an internship in a company in Amsterdam for after he has finished his thesis. 'It is really difficult for Chinese students to find somewhere where they can do a proper internship in the Netherlands. You have to put much more effort and energy into finding a suitable position. So I'm really happy that it worked out in the end.'

Petra Lengyel comes from Hungary and was already in the third year of her management studies when she started a project, one of the requirements for the entrepreneurship course she was taking. 'Now I'm busier working than studying.' Last April she started to develop a business plan for a small fashion-design company and the Markoviec Green Future shop, which sells its own label clothes in the Junusstraat in Wageningen.

'I had to find a company on my own and I

Petra Lengyel from Hungary works at Markoviec Green Fashion in the Junusstraat in Wageningen. / photo MW

liked their ideas: they sell environment-friendly clothes. And I wanted to get more experience outside the agriculture sector. Here I met people who have a different point of view, and I find that interesting,' she explains.

'After developing the business plan for them, they asked me if I could apply it within the company.' She agreed because she liked the atmosphere and the people. She started as a voluntary assistant and has now been hired as a freelancer. I've been helping them to improve their marketing, but I also have contact with the customers. We agreed that it would be beneficial for the company and would also help me with writing my thesis. After her study she may stay in Holland and if she does so she'd like to continue working for Markoviec. 'I'm still really enjoying it.'

Pantulu Nidasanametla, from India, was 38 when he started his master's in Wageningen. 'I already have a master's in Fishery Management from India.' After graduating, he worked in a shrimp farming and seafood processing consultancy for 11 years in India, Eritrea and Iran. 'But as business fluctuated a lot, I was forced to change jobs. I decided to specialise in Quality Management to broaden my scope and I started my master's here in 2005,' Pantulu explains. 'It has not been easy for me, as I have to pay for the whole study myself, from my savings.' His family is still back home in India. 'I have a son and a wife; it would be too expensive for me to have the family here. I hope to get a PhD position after my master's and then I will bring them to Holland.'

Money is tight for Pantulu, so that's why he decided to use his physiotherapy skills to offer massages to paralysed patients to earn some money. 'But I only got calls from men who were interested in having a massage from a girl,' Pantulu recalls. 'At the time I thought what a strange culture.' But he didn't give up. Pantulu: 'Now I offer my haircutting skills to students. The chance of getting a caller with other intentions is much smaller in this business,' he smiles. / HS

Dat wollige viervoeters in Nieuw-Zeeland – een land met zestig miljoen schapen op vier miljoen inwoners – een bijzondere status hebben, valt te begrijpen. Maar de instelling van de Nationale Lammerendag, op 15 februari, vinden we toch een beetje platvloers. Op die datum werd 125 jaar geleden voor het eerst diepvriesschapenvlees geëxporteerd naar Londen.

Op een afgelegen boerderij in Oost-China zouden 433 kippen om het leven zijn gekomen door het gekrijs van een vierjarige kleuter. Het jongetje gilte uit angst voor een hond zo hard en langdurig dat de kippen in paniek raakten en elkaar vertraptten. Een rechter oordeelde dat de kleuter inderdaad de dood van de kippen op zijn geweten heeft. Zijn vader moet de gedupeerde kippenboer 180 euro betalen.

COMMISSIETJE

Ik ben een heel actieve student, al jaren. En dan bedoel ik niet dat ik elke dag hard zit te studeren, helaas voor mijn toekomstige studieschuld die dankzij Rutte steeds sterker gaat stijgen.

Nee, juist naast mijn studie heb ik mij ‘ontwikkeld’ zoals dat zo mooi heet. Met een de eerste week dat ik Wageningen binnenstapte ben ik al bij een koor gegaan en stapte ik in actiegroep Groen Leed om mijn studie Milieuhygiëne te redden. Misschien heb je er wel eens over gelezen in geschiedenisboeken uit het vorige millennium. Zoek naar grote daden door kleine helden.

Al snel volgden commissies als de BBQ-cie en de Eerste Jaars Kamp Organisatie EKO, en ging ik ook weer hockeyen. Binnen een jaar zat ik in een bestuur, en toen was het hek van de dam. Introcie, cluco, koorchef, tripcie, mucie, sponsorcie, toernooicie, noem-maar-optie, aaaaah! Ieder zichzelf respecterend groepje, clubje en commissietje moet ook wekelijks vergaderen. Urenlang ouwehoeren over beslissingen die eigenlijk al genomen zijn door de leden met het meeste initiatief. Notulen moeten maken voor een draaiboek dat nooit gemaakt wordt of voor een niet bestaand nageslacht dat ze nooit zal lezen.

Het allerergste van alles is vergaderen over commissiekleding. Ik wil blauw, ik houd niet van blauw, ik wil een bloes, ik wil een capouchon, een bloes trek ik niet aan, ik wil een vrouwenmodel, ik heb geen geld. Kill en attack!

Als er dan eindelijk een kleur, model en prijs zijn afgesproken blijken die natuurlijk niet verkrijgbaar, en kun je de week erna weer opnieuw beginnen met ruziën. Ge-loof me, ze eindigen allemaal als poetsdoek.

Waarom laat ik me dan steeds weer strikken? Tja, dat lijkt me duidelijk. Ik ben onmisbaar. Niemand ziet de dingen zo helder als ik, mensen nemen geen initiatief. En als ik het niet doe, dan gaat alles helemaal mis. Mensen doen dingen halfslachtig, niemand neemt verantwoordelijkheid, iedereen is maar met zijn studie bezig. Een tijdje geleden las ik een tip van Willem de Ridder: ‘Als je de neiging hebt om ergens iets aan te doen, ga dan zitten en wacht tot de neiging voorbij is. Een betere tip zul je niet krijgen in je leven.’ Hij heeft gelijk. En toch zit ik nog in vier commissies.

Nicolette Meerstadt

EEN AANSLAG, TWEE STRATEN VERDEROP

Sinds ik in Eilat verblijf voor mijn MSc-stage Mariene microbiologie, werk ik me over de kop. Deze maandag, heb ik besloten, sta ik niet op. Als een poes krul ik me op onder de dekens. De telefoon – die laat ik overgaan. Mijn nichtje, midden overdag. Typisch. Haar voicemailbericht: of het goed met me gaat, haar stem trilt een beetje. Gek nichtje.

Nog een telefoontje. Mijn neef. Vijf minuten later belt hij weer. Nu ben ik echt bezorgd. Er is iets gebeurd, er is vast iemand dood. Met een hart dat bonkt als een getoblaster neem ik de telefoon op: of ik in orde ben, vraagt hij. Wat heeft iedereen vandaag? Aan de andere kant van de telefoon loeit de radio: er is een aanslag geweest in Eilat.

Daar gaat mijn luierdag. Ik schiet wat kleren aan, loop op de bonnefooi de straat op en vraag wat mensen waar de aanslag is geweest. Dat wordt een korte wandeling; het was twee straten verderop. Ik kom er met de bus iedere ochtend langs. Van bakkerij Lechamim is niet veel meer over dan het uithangbord. ‘Brodén, een bakker dichtbij huis’, staat erop. Van de gevel resten alleen wat verweerde stukken metaal, de ruiten zijn eruit geblazen. Een kar met verse sloven brood wacht als een stille getuige op het terras. Op de straat voor de winkel staat een auto: de vier raamloze deuren en de motorkap hangen open, uit hun voegen. Tussen de soldaten, velen niet ouder dan een jaar of negentien, speuren pakweg vijftien mannen met een plastic zak in hun hand het hele gebied af. Eerst de stoepen, dan de straat, later ook de kar met brood. Ze dragen witte papieren pakken, laboratoriumhandschoenen, en plastic zakken aan hun voeten. Hun donkere zijlokken en baarden contrasteren met de witte mondkapjes voor hun gezicht. Moshe Bonen, een dertiger met een zwart fluwelen keppel, vertelt: ‘Wij zijn van de ngo-organisatie ZAKA, voor identificatie van rampenslachtoffers. We verzamelen

Een man verzamelt menselijke resten na de zelfmoordaanslag in Eilat. De Wageningse MSc-studente Tuvit Shlomi loopt stage in deze stad en komt elke dag met de bus langs de getroffen bakkerij. / foto Tuvit Shlomi

elke druppel bloed, elk stukje vlees wat we terugvinden.’ Wat hij na een aanslag precies terugvindt, dat kan hij niet beschrijven. ‘Het is gruwelijk om te zien, handen, voeten, hoofden. Volgens het jodendom huist de ziel in het lichaam en we willen de slachtoffers zo eervol mogelijk begraven.’ Wat als ik me minder verslapen had, denk ik. Als ik de bus van half tien had genomen, als die net op die tijd langs de bakker was gereden. Wat als? Alles wordt bepaald in de hemel, zeggen ze hier. Ik leun op een dranghek, een patrouillehelikopter vliegt voor de zoveelste keer over. ‘Heb je die hand gezien?’, vraagt een journalist met enorme zoomlens naast me. Hij keert de display van de camera naar me toe. Daar, uit het oog gehouden door een struik, ligt de plastic zak van Moshe. Wat erin zit is onmiskenbaar een hand, com-

pleet tot aan de pols. Buurtbewoner Avi Ben Lulu staat er even verderop verslagen bij. ‘Om half tien was ik net klaar met bidden. Ik hoorde een overweldigende ontploffing, heel hard. Op straat was geen vuur te zien, alleen rook en stof. Uit de falafeltent zag ik mensen wegvluchten, maar uit de bakkerij kwam niemand naar buiten, tot nu toe niet.’ Avi belde meteen de politie. ‘Pas op het nieuws hoorde ik dat het om een aanslag ging. Ik ben geboren en getogen in Eilat, woon hier al 44 jaar, ik heb nooit eerder een aanslag meegemaakt. Alles zal vanaf nu beter beveiligd moeten worden. Iedereen die hier staat kan een terrorist zijn. Ik ben bang.’ Morgen wil ik een normale dag. Morgen sta ik gewoon weer op tijd op. Morgen ga ik naar mijn werk. Met de bus. De hemel zal het zeggen. / Tuvit Shlomi

LICHT UIT, RAMEN DICT EN DE CV OP TWEE

An Inconvenient Truth gezien en toch gedachteloos het licht laten branden? Niet bij hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) in Leeuwarden. Sinds kort hangt in elk toilet, leslokaal en lab een oproep om stil te staan bij onnodig energieverbruik. Dus: licht uit, ramen dicht en de cv op twee als je de ruimte verlaat.

‘Duurzaamheid begint bij jezelf’, zegt Theike Roelofs. ‘Vrijwel de hele VHL-bevolking is zich daar min of meer van bewust, maar af en toe moeten mensen er weer even aan herinnerd worden.’ De derdejaars student Milieumanagement is de bedenker van de stickers en affiches met de tekst ‘Start je eigen klimaatactie hier’. In het kader van zijn stageopdracht is

Roelofs aangesteld door het Duurzaamheidsteam van VHL om de communicatie over energiegebruik te verzorgen. Na de plakactie volgt op 2 februari een symposium over de energiezuinige eigenschappen van het VHL-gebouw in Leeuwarden. Roelofs heeft een aantal insiders die nauw bij de bouw waren betrokken, gevraagd om nog eens uit te leggen wat het complex zo bijzonder maakt. Zo kun-

nen bijvoorbeeld de ramen naar buiten en naar binnen worden geklapt waardoor een natuurlijke ventilatie op gang komt. VHL doet mee aan de meerjarenafspraken voor hogescholen die tot reductie van het energieverbruik verplicht, vertelt docent Sytse Bottema van het Duurzaamheidsteam. De inspanningen van Roelofs zullen wellicht een paar procenten opleveren maar belangrijker vindt Bottema de hernieuwde aandacht voor bewust gedrag. De echte besparingen zullen moeten komen uit een betere afstelling van de systemen en het slimmer benutten van ruimtes. Om daar inzicht in te krijgen gaan twee andere studenten dit jaar monitoren hoe het gebouw van dag tot dag wordt gebruikt. / WB

Amerikanen gaan soms wel erg ver om hun kinderen voor onheil te behoeden. Een katholieke basisschool in de staat Rhodes Island heeft haar leerlingen verplicht voortaan zwijgend te lunchen. De maatregelen zijn genomen nadat kort achter elkaar drie kinderen zich in het schoolrestaurant ernstig hadden verslikt. Volgens het schoolhoofd kan je in een rumoerige kantine niet 'horen of een kind stikt'.

De arm van Rome reikt tot ver in de Faculteit Katholieke Theologie van Utrecht/Tilburg. Twee beoogde hoogleraren zijn onlangs afgewezen omdat ze niet door de kerkelijke screening kwamen. De eerste – een feministische theologe – denkt te vrijzinnig over de rol van de vrouw in de kerk, de tweede – een moraaltheoloog – toont in zijn publicaties teveel begrip voor homoseksualiteit. De collegevoorzitter noemt de afwijzingen 'pijnlijk, maar inherent aan de procedure voor erkenning uit Rome'.

Hoewel de Leidse universiteit zichzelf graag ziet als de bakermat van de academische vrijheid, blijkt daar toch wel iets op af te dingen. Zo blijken promotiecommissies en bestuurders regelmatig stellingen uit proefschriften te schrappen. Zo zou de stelling 'De opleiding tot specialist combineert slecht met promoveren' te kritisch te zijn over de opleiding. En de stelling 'Geloof maakt meer kapot dan je lief is' werd geschrapt om gelovige collega's niet voor het hoofd te stoten.

INBREKERS STUDENTENHUIZEN BELLEN OP VOOR ZE TOESLAAN

Inbrekers struinen al een half jaar systematisch studentenkamers af in Wageningen. Het begon afgelopen zomer, zegt de politie, toen dieven door openstaande ramen en deuren makkelijk naar binnen konden komen. En omdat studenten vaak makkelijk verhandelbare spullen als laptops hebben, kregen de inbrekers volgens de politie de smaak te pakken.

In het centrum van Wageningen werden sinds de zomer van 2006 minimaal twaalf studentenhuisen bezocht. 'Maar niet alleen in het centrum. Ook op de flats gaan ze langs', zegt een bewoonster van een studentenhuis aan het Olympiaplein, waar ook werd ingebroken. 'Het is om paranoïde van te worden. Ik heb van meerdere mensen gehoord dat ze in de periode vlak voor de inbraak een aantal keer gebeld werden. Steeds bleef het dan stil aan de andere kant van de telefoon.' Bij haar is zelfs twee keer ingebroken. 'Ze waren er echt op uit. Eén keer 's nachts via een open raam. De andere keer belde overdag een man aan die zei dat hij iemand uit het raam had zien springen. De dieven hadden een inbraakhaak geforceerd. Laptops, flatscreens, portemonnees en digitale camera's waren weg.' De politie was volgens de studente nogal

'nonchalant'. 'Ze hadden het over een inbraakgolfje, terwijl het eigenlijk meer de vraag is waar ze niet zijn geweest.' De dieven worden ook steeds brutaler, zegt een bewoonster van een studentenhuis aan de Rouwenhofstraat. 'Aan het begin van dit jaar was een man onze voordeur aan het forceren. Toen mijn huisgenote hem vroeg wat hij aan het doen was, antwoordde hij dat hij een klusjesman was, gestuurd door de huisbaas. Na een gezellig gesprek bood mijn huisgenote hem een kop koffie aan. In de tijd dat ze koffie zette heeft hij de kamers op de onderste verdieping leeggehaald.' 'Dieven kiezen de makkelijke weg', aldus politiewoordvoerder Harry Munniksma. 'Als je ze het een beetje moeilijker maakt gaan ze naar de burens.' Zijn tips: schaf ramen aan met een zogenoemde kierstand die 's nachts veilig open kunnen blijven, houd waardevolle spullen uit het zicht, en zet een ketting op de deur. 'En als iemand zegt dat hij een klusjesman is? Eerst even bellen met de huisbaas.' Volgens Munniksma begint de politie bij aanvang van het academische jaar een project om de nieuwe lichting studenten duidelijk te maken wat ze kunnen doen om inbraken te voorkomen. 'De huidige generatie is helaas door schade en schande wijs geworden.' / TH

CARRIÈREFIETS / Sinds december rijden er zes fietsen door Wageningen met de tekst 'make a move' op de wielborden. Geen oproep om meer te gaan sporten, maar reclame voor de jaarlijkse carrièrewEEK van arbeidsmarktorganisatie Make a Move. Op 20 en 21 maart komen twintig grote bedrijven, waaronder Rabobank, Mars, Heineken en Grontmij, naar hotel De Wageningse Berg. Studenten kunnen de potentiële werkgevers op deze dagen beter leren kennen. Ook zijn er verschillende workshops, waaronder een uitgebreide sollicitatietraining. Inschrijven kan op www.makeamove.nl/wageningen. / LH, foto Make a Move

INFORMATIE ERASMUSBEURZEN

De Wageningse studentenvakbond WSO heeft een informatiemap samengesteld voor studenten die geïnteresseerd zijn in het uitwisselingsprogramma Erasmus. De Erasmusbeurs is bedoeld om studenten financieel te ondersteunen wanneer zij in het buitenland vakken volgen of stage lopen. In de map staan onder meer in-

terviews met studenten die zijn weg geweest met het Erasmusprogramma, informatie over de landen en universiteiten waar de uitwisseling mee is, en een stappenplan voor het regelen van zo'n uitwisseling. De map is te leen bij de kamerbalie in villa Arion aan de Niemeijerstraat in Wageningen. / TH

HET ECHTE WERK

AAPJES KIJKEN IN SCHOTLAND

Debbie Otto, vorig jaar afgestudeerd in Tropisch landgebruik aan Wageningen Universiteit, ging voor haar afstudeeronderzoek naar Schotland, waar ze als tiener al vijf jaar woonde. In de dierentuin van Edinburgh observeerde ze het gedrag van kapucijnaapjes.

'Onderzoekers van de universiteit van Edinburgh willen weten of het trainen van apen in dierentuinen een positief effect kan hebben op hun gedrag. Als er voor onderzoek bloedafname nodig is, is het namelijk makkelijker voor verzorgers en minder stressvol voor de apen als ze vrijwillig meewerken. Daarom worden ze getraind om te luisteren naar hun naam en hun arm door het hek te steken voor een beloning. Ik observeerde de training van kapucijnaapjes. Die waren net overgebracht vanuit Frankrijk en nog helemaal wild. De trainers wachtten eerst tot een aap hen aankeeke. Dan riepen zij zijn naam en hielden een pinda omhoog. Als de aap naar de trainers toekwam, moest hij zijn arm door het hek steken om de pinda te krijgen. De eerste week renden ze meteen weer weg als ze de pinda hadden. Maar langzaamaan werden de apen zelfverzekerder en maakten de trainers het hen moeilijker. Ze moesten bijvoorbeeld langer blijven zitten voor ze de pinda kregen. Ook

leerden de trainers elk aapje op een specifieke plek te gaan zitten, om chaos te voorkomen. De trainingen vonden twee keer per dag plaats. Tussendoor bleef ik het gedrag van de apen observeren. Ik deed dit van achter het glas, omdat ze nog in quarantaine zaten. Ik vond het wel jammer dat ik niet in direct contact met hen mocht staan. Werken met apen is altijd al mijn wens geweest. Maar misschien dat ik die kans later nog krijg in mijn werk. Ik woonde in het dorpje Stirling, twintig minuten van Edinburgh vandaan. Het dorpje is gezellig en knus, maar er is weinig te doen. Om meer mensen te leren kennen, ben ik gaan werken in een luxe hotel. Overdag zat ik in de dierentuin, en 's avonds en in de weekenden stond ik achter de bar. We gingen geregeld na het werk nog even naar de kroeg. Ook ben ik nog naar een groot cultureel festival geweest met dans, theater en shows met doedelzakken. Dit was op het kasteel van Edinburgh. Een prachtig, typisch Schots kasteel. Schotland kende ik al. Ik heb vijf jaar in Aberdeen gewoond omdat mijn vader daar werkte. Ik vind het er geweldig. Mensen zijn altijd erg vriendelijk en relaxed ingesteld. Schotland zal mij blijven trekken. Niet zozeer om er te wonen, maar wel om er geregeld heen te gaan.' / Laurien Holtjer

Papierwespen wisselen veel vaker van nest dan onderzoekers dachten. Dat concluderen Britse wetenschappers nadat zij de gangen van zo'n 433 papierwespen hebben gevolgd door de beestjes te voorzien van piepkleine radiozendertjes. De ingang van de nesten werden – net als in de Londonse metro – voorzien van toegangspoortjes waardoor geen nestbezoek onopgemerkt bleef.

De Britten hebben een variant bedacht op 'Boer zoekt vrouw': 'Fancy a Farmer?'. Eenzame boeren uit Wales proberen een partner te vinden door hun foto af te laten drukken op flessen biologische melk. Met de *message on a bottle* worden dames naar een internetsite gelokt waar ze nader kennis kunnen maken met de agrarische vrijgezel.

PRIKBORD

prikbord@cereales.nl

VOOR JE MOOISTE FOTO, JE EERSTE VERHAAL, JE EIGEN CARTOON

Nji Sri, de vereniging voor studenten van hogeschool Van Hall Larenstein in Wageningen, heeft op donderdag 25 januari het jaarlijkse verkleedfeest gehouden. 'Er was eens een groepje dat van mening was dat er een feest moest komen', mailt Floor Veer, voorzitter van activiteitencommissie Kalongs. 'Budget of veel tijd was er niet en daarom werd iedereen opgeroepen zich te verkleeden en er op die manier een leuk feest van te maken. Het feest werd zo'n succes dat elk jaar volgens hetzelfde principe een verkleedfeest plaatsvindt.'

GEEN SMS-TAAL PLS

'Pls do tis favour, thnk u.' Toen studiecoördinator Ralf Hartemink een mail ontving met deze slotzin begreep hij natuurlijk wel wat de bedoeling was. Vanwege het populaire taalgebruik beantwoordde hij het verzoek om informatie echter niet. Toen een hoogleraar ook bij hem kwam klagen over een mailtje met sms-taal, vond hij dat het tijd was voor actie. Studenten Levensmiddelentechnologie, Food Technology en Food Safety kregen deze week van Hartemink een e-mail met de mededeling dat sms-taal taboe is in officiële mails en examens, en dat het gebruik ervan bij examens kan leiden tot puntenaftrek. Aanleiding was een geïrriteerde hoogleraar die van een student een e-mail had ontvangen met daarin onder andere de zin: 'If u r do nt mind pls correct me.' 'Dit soort taal is absoluut niet acceptabel', schreef Hartemink in de mail. Die is vooral bedoeld als waarschuwing, legt hij uit. 'Het gebeurt vaker. Ook andere studiebegeleiders hebben er last van. Studenten beginnen een mail soms met 'yo' in plaats van met 'hallo'. Persoonlijk kan het

me niet eens zoveel schelen, maar je moet uitkijken naar wie je dit soort dingen stuurt. In ieder geval niet naar docenten of naar een bedrijf. En het kan ook niet in examens en verslagen. Het komt kinderachtig en dom over. En ik moet toegeven dat het betreffende bericht ook nauwelijks te lezen was.' Het taalgebruik in e-mails staat los van spelfouten, waarover de laatste tijd ook veel te doen is. 'Een spelfout is iets anders', zegt Hartemink. 'Hoewel ik ook al geluiden heb gehoord van mensen die overwegen om punten af te trekken als op examens vaktermen niet correct worden geschreven.' Zelf ontvangt Hartemink ook wel eens e-mails vol schrijffouten. Toch vindt hij dat minder erg dan sms-taal. 'Natuurlijk maken we fouten, dat doen we allemaal', schrijft hij in zijn bericht aan studenten. Kan gebeuren. Maar 'sms-taal is alleen goed voor privé-conversatie'. Die gebruik je dus maar in je eigen tijd, is de boodschap. De student in kwestie heeft inmiddels haar excuses aangeboden aan de hoogleraar. / Yvonne de Hilster

